

Proyecto Huerto Escolar

CEIP La Rambla

Avd. De Alcoy s/n
03698 Agust (Alicante)
Tel. 969608135

Índice:

1. Título del proyecto.
2. Contexto socio cultural del centro educativo y espacio destinado para la práctica del proyecto.
3. Compromiso escrito firmado por el director del colegio y la persona que propone el proyecto, de que en la actividad realizada no se han empleado prácticas o sustancias no permitidas en la Regulación Europea de Agricultura Ecológica vigente y permiso para verificarlo en caso de ser premiado, por quien los miembros del jurado determinen.
4. Descripción del proyecto.
 - 4.1 Objetivos.
 - 4.2 Agentes implicados en el proyecto (recursos humanos y colaboraciones con otras entidades)
 - 4.3 Descripción de las actividades desarrolladas durante todo el año escolar.
 - 4.4 Recursos para el desarrollo del proyecto (recursos materiales y económicos)
 - 4.5 Contenidos y competencias que se trabajan y relación con las diferentes áreas curriculares.
 - 4.6 Valores que se desarrollan.
 - 4.7 Descripción de cómo a partir del proyecto se fomenta el conocimiento de la agricultura y la alimentación ecológica.
5. Plan de comunicación y difusión del proyecto.
6. Evaluación del proyecto (mecanismos y resultados)
7. Perspectivas de futuro.
8. Bibliografía.
9. Anexos.

1. Título del proyecto.

Paco Berenjena en el Huerto ecológico del cole.

Este título, es el nombre de la mascota del huerto escolar. Para su elaboración colaboraron todos los alumnos/as del centro en un concurso, en el que dibujaron, pintaron y bautizaron numerosas posibles mascotas. De todas ellas se eligieron a las finalistas que se colgaron en un panel a la vista de todo el colectivo del colegio y de las finalistas se eligió a la que es hoy la mascota del huerto.

El hecho de poner su nombre al proyecto ha sido con el fin de aproximar este a toda la comunidad educativa. No obstante la ideología es: cuida nuestro planeta y nuestro medio ambiente con el cultivo ecológico.

2. Contexto socio cultural del centro educativo y espacio para la práctica del proyecto.

Contexto:

En el centro en el que se desarrolla esta actividad se encuentran ubicadas las etapas de educación primaria y educación infantil, las cuales a pesar de algún que otro desdoble, tan solo son de una línea.

Las familias de estos alumnos son familias que años atrás han estado en contacto o bien han cultivado y realizado las tareas relacionadas con el cultivo de la vid, y cabe destacar que en la actualidad esta práctica ha ido en gran disminución.

Las lenguas del centro son el castellano y el valenciano aunque se ha realizado un proyecto de formación para la introducción de otras lenguas en el proceso de enseñanza-aprendizaje.

Espacio:

El espacio destinado al huerto se trata de cuatro parcelas de unos 18 metros cuadrados aproximadamente en forma rectangular delimitadas por bordillo y adoquines.

En lo que se refiere a la orientación, se encuentra a la sombra del este del colegio y a la sombra del oeste de la casa del conserje, lo cual nos ha limitado en el cultivo de algunas especies de hortalizas puesto que el espacio no era apropiado para ellas.

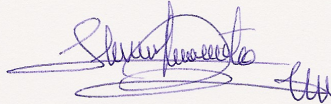
El riego de las mismas se realiza con agua potable, lo cual provoca la paulatina desertización del suelo por la presencia de cloro. Para ello anualmente regamos con un líquido totalmente ecológico para regenerar los microorganismos presentes en la tierra.

Se puede observar un croquis de las parcelas existentes en el Anexo.

3. Compromiso escrito firmado por el director del colegio y la persona que propone el proyecto, de que en la actividad realizada no se han empleado prácticas o sustancias no permitidas en la Regulación Europea de Agricultura Ecológica vigente y permiso para verificarlo en caso de ser premiado, por quien los miembros del jurado determinen.

Desde el CEIP la Rambla de Agost, se hace constar que este es el primer año escolar que se ha comenzado el Huerto Ecológico de la Escuela del Centro y que, para el cultivo y la prevención de enfermedades de las plantas, se han empleado prácticas o sustancias permitidas en la Regulación Europea de Agricultura Ecológica vigente y que, en el caso de ser premiados, los miembros del jurado o personas responsables podrán venir a ver directamente el trabajo y las prácticas que hemos y estamos realizando en el huerto.

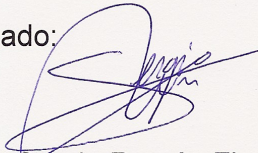
Firmado:

Jesús Antonio Carretero Ajo
Director del centro.

Firmado:

Sergio Román Flores

Profesor de Educación Primària, música en Educación Infantil y encargado de llevar a término el proyecto.

4. Descripción del proyecto.

Seguidamente especificamos los diferentes items que forman el eje vertebrador de nuestro proyecto:

4.1 Objetivos.

Todo el proyecto gira alrededor de un objetivo general: **Conocer y promocionar la agricultura ecológica**. Partiendo de este hemos elaborado los siguientes objetivos que se pueden englobar en estos apartados:

Objetivos del huerto relacionados con el currículum escolar.

Objetivos relacionados con valores.

Objetivos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

Objetivos relacionados con el huerto y otros organismos.

4.1.1 Objetivos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- Conocer directamente la familia de los cereales puesto que es un concepto difícil de entender en una sociedad donde estos productos llegan ya elaborados al hogar.
- Aprender las formas de vida en el pasado y en el presente.
- Conocer y valorar el equilibrio ecológico y medio ambiental logrado en el que plantas, agua y fauna del huerto se funden para lograr un huerto totalmente ecológico.
- Valorar el agua como recurso de vida escaso en nuestra localidad.
- Conocer los diferentes tipos de plantas, verduras y hortalizas que se pueden cultivar en el huerto así como su utilización y su forma de crecimiento.
- Conocer y clasificar el tipo de fauna que podemos encontrar en el huerto.
- Visualizar la siembra, crecimiento y reproducción de las plantas que se cultivan.
- Aprender las partes de las plantas así como sus propiedades (curativas, prevención de enfermedades, vitaminas que aportamos a nuestro organismo...)
- Realizar la siembra para luego plantar diferentes especies de plantas.
- Desarrollar capacidades de planificación, resolución de problemas, y prevención de consecuencias.
- Comparación entre la alimentación en el pasado y en la actualidad.
- Partes aprovechables de cada planta.

- La nutrición.
- Dieta mediterránea.
- Formas de conservar los alimentos en el pasado.
- Conocer y apreciar el propio cuerpo y contribuir a su desarrollo, adoptando hábitos de salud y bienestar.
- El suelo y sus componentes.

4.1.2 Objetivos relacionados con valores.

- Despertar el interés de las niñas y niños hacia su entorno más cercano, así como aprender a valorarlos y conservarlos.
- Practicar labores de mantenimiento y cultivo que permita la relación del alumnado con los profesores centro y padres/madres de los alumnos/as.
- Descubrir las relaciones que se establecen entre nuestro modelo de consumo, nuestra salud y sus interacciones con el medio ambiente.
- Añadir un reciclaje orgánico para recoger restos de los alumnos para crear compost.
- Desarrollar habilidades derivadas del trabajo en el huerto.
- Sensibilizar a los alumnos hacia nuestra influencia en el medio, el cuidado de la naturaleza y el equilibrio natural entre las diferentes especies de plantas e insectos.
- Tratar distintos valores como la solidaridad, el compartir, la convivencia, la amistad, el respeto.
- Conocer la importancia del agua para la vida.
- Facilitar al alumnado la organización autónoma de prácticas del huerto ecológico.
- Fomentar el respeto por la tierra como fuente de vida y desarrollar el interés por no degradarla.
- Investigar y descubrir las implicaciones de nuestro modo de vida en la problemática ambiental (técnicas de cultivo impactantes, erosión, deforestación, etc.)

4.1.3 Objetivos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Investigar que es un huerto ecológico.
- Conocer y practicar técnicas agrícolas.
- Investigar a cerca de la agricultura ecológica.
- Practicar la agricultura ecológica, no empleando prácticas o sustancias no permitidas en la Regulación Europea de Agricultura vigente.
- Conocer, probar y valorar los alimentos ecológicos obtenidos en el huerto escolar, favoreciendo el consumo de verduras variadas.
- Saber el equilibrio que conseguimos con el medio ambiente practicando el cultivo ecológico.
- Fabricar un lombricario para la obtención de abono orgánico.
- Fabricar una compostadora donde reciclar todos los restos orgánicos para elaborar compost.
- Fabricar casas de mariquitas, con el fin de prevenir las plagas.
- Fabricar un gallinero ecológico portátil para contribuir con el abono del suelo y conocer las características de las aves de corral/granja de forma directa.
- Descubrir nuestras interrelaciones y dependencias respecto al medio natural y sus elementos (suelo, plantas, etc)
- Introducir el concepto de responsabilidad social como consumidores de alimentos: productos de proximidad, de temporada, elaborados con un trato digno al productor y mediante técnicas respetuosas con el medio ambiente.
- Conocer los sistemas agrícolas y valorar el desarrollo tecnológico necesario para la satisfacción de nuestras necesidades alimenticias.

4.1.4 Objetivos relacionados con el huerto y otros organismos.

- Hacer un banco de semillas ecológicas para compartir con otros huertos.
- Trabajar en paralelo con el nuevo huerto ecológico creado en la localidad, así como con el huerto ecológico del instituto.
- Colaborar con los alumnos del módulo de jardinería del instituto para montar su huerto ecológico.

- Realizar compost a partir de restos orgánicos de los alumnos, familias, comedor escolar y restos de poda que trae al centro el jardinero del pueblo.

4.2 Agentes implicados en el proyecto (recursos humanos y colaboraciones con otras entidades)

Este proyecto pretende hacer el huerto un lugar de participación, por lo que nos lleva a considerar de gran importancia la forma de colaboración entre profesores, alumnos y padres. Para una correcta gestión del huerto para el próximo año pretendemos hacer un panel donde podremos gestionar los días de riego, las posibles plagas y los encargados en gestionar las soluciones ecológicas sobre el control de las mismas.

Por otro lado queremos que nuestro huerto sirva para motivar al alumnado del instituto del municipio, y al mismo tiempo nosotros recibir motivación de ellos. Hablaremos con el director del instituto para programar varias visitas para el año próximo a nuestro huerto ecológico, y explicarles la forma de funcionar así como la unión de esfuerzos para lograr un fin común.

Con el fin de que nuestro huerto cumpla con toda la normativa correspondiente al cultivo ecológico, contamos como asesor a José Antonio Esteve Roch, Técnico e Ingeniero Agrícola que está al frente de numerosos huertos ecológicos municipales incluido el de nuestro municipio. Si se quiere contactar con él se puede contactar en el teléfono 659 227 663 o bien al correo electrónico ecojardines2009@gmail.com Cabe destacar que en ningún momento se han fumigado ni utilizado productos químicos en nuestro huerto. El primer día que visitó nuestro huerto nos envió un correo electrónico con preparados ecológicos para atacar a la plaga de mosca blanca, pulgón y tuta que teníamos al finalizar el tercer trimestre (Anexo). Cabe destacar el asesoramiento recibido sobre el cultivo de plantas aromáticas para la prevención de plagas el cual ya hemos iniciado en nuestro huerto.

Además contamos con la colaboración del jardinero del pueblo que nos aporta restos de poda a nuestro huerto, consejos de como podar algunos tipos de plantas, herramientas que nos pueden servir de ayuda ...

4.3 Descripción de las actividades desarrolladas durante todo el año escolar.

Para una mejor visión del trabajo hay un mensuario de huerto en el que vendrá reflejado los cultivos aptos y los cultivos de prueba aptos y no aptos. Cada año este servirá para programar y llevar un seguimiento y preparación de los cultivos. El formato de mensuario lo podemos ver en el ANEXO

Anterior al proceso de plantación en el huerto cada uno de los alumnos/as realizará una investigación a cerca de lo que se sembrará. Así como una puesta en común de enfermedades que podía tener la planta, periodo de siembra, beneficios que aportan a la salud ...

5.4 Recursos para el desarrollo del proyecto (recursos materiales y económicos)

Recursos materiales actuales:

Azada de pico (del profesorado)

Rastrillo (del profesorado)

Azada tradicional.

Saca bocados de goma y saca bocados de goteros.

Semillas variadas.

Sistema de goteo instalado.

Posibles recursos materiales futuros:

Trituradora de restos vegetales.

Azada de doble mango.

Deposito para recogida de aguas pluviales.

Canalización de los conductos pluviales al deposito.

Compra de materiales para la elaboración de un gallinero portátil y si es posible la obtención de gallinas no manipuladas genéticamente.

Recursos económicos actuales:

El fondo del centro ha sido el único recurso económico que hemos tenido para la

puesta en marcha del huerto. Siempre se ha procurado utilizar materiales de desecho para realizar herramientas de trabajo, como por ejemplo una regadera a partir de una botella, macetas de plantel con los recipientes del yogur que los alumnos consumían en el comedor...

El AMPA (asociación de madres y padres del alumnado) debido al gran auge del proyecto colaborará en la compra de una herramienta manual que utilizarán los alumnos para arar y mover la tierra del suelo.

5.5 Contenidos y competencias que se trabajan y relación con las diferentes áreas curriculares.

Durante el curso los alumnos/as investigarán y llevarán un seguimiento mediante un calendario/panel en el que estarán los cultivos actuales e información sobre ellos.

Por otro lado se propondrán actividades para realizar en las áreas educativas de modo de asimilación de conceptos aprendidos en la práctica como por ejemplo: **en lengua** refranes, adivinanzas y dichos populares relacionados con la siembra, plantación ... por ejemplo en jueves santo mis calabacitas planto. Redacciones, descripciones ... **en matemáticas** realizar mediciones, conocer el concepto de escantillón, registros de peso, dimensiones ... **conocimiento del medio** partes de las plantas, fauna que podemos encontrar en el huerto, la importancia del agua para la vida...

Los contenidos han sido organizados en torno a las cuatro tipologías de objetivos secuenciados anteriormente:

Contenidos del huerto relacionados con el currículum escolar.

Contenidos relacionados con valores.

Contenidos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

Contenidos relacionados con el huerto y otros organismos.

Seguidamente pasamos a secuenciar los contenidos en los diferentes apartados.

Contenidos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- La clasificación de las plantas.
- Formas de vida del pasado y del presente.
- La pirámide alimentaria (flora y fauna)
- Medidas de tiempo, superficie, temperatura, peso.

- El agua y la vida.
- Las partes de las plantas.
- Flora y fauna, sus funciones en el medio ambiente.
- Flora y fauna, aportaciones a nuestra vida cotidiana,
- El ciclo del agua.
- Los alimentos en el mercado.
- Clima, temperatura, pluviosidad y viento.
- Biodiversidad
- Ecosistemas, bosques, prados, campos, huertos ...
- Los árboles: autóctonos. Frutales, etc.
- Orientación.
- Observación, registro de datos (meteorología, cultivos...)
- Diseño y representación sobre plano.
- La tierra y sus formas de vida.

Contenidos relacionados con valores.

- El agua como recurso de vida limitado en nuestra provincia.
- Nutrición y cultura gastronómica.
- Nuestro cuerpo, cuidado y vida saludable.
- La cooperación y el rol de equipo.
- El consumo y el impacto medioambiental.
- El rechazar, reducir, reutilizar, reciclar y recuperar.
- Contenedores del reciclaje.
- Actitud crítica frente a la agroindustria y sus efectos contaminantes.
- La salud y la forma de vida.
- Respeto a las normas de funcionamiento del huerto.
- Responsabilidad individual y compartida.
- Curiosidad e interés por el desarrollo del huerto.
- Valoración positiva de los residuos (orgánicos, domésticos, estiércol, envases, etc)
- Actitud crítica ante los modos de alimentación.

Contenidos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Herramientas sencillas para el cultivo (azada, pala, legón, hoz o corvillo, rastrillo, capazo, horca, carretilla...)
- Herramientas complejas para el cultivo (motocultivador, sierra mecánica, camión...)
- Tipos de riego (goteo, a manta, acequias, cultivo de secano, bancales ...)
- Técnicas agrícolas (volteado, barbecho, arado, siembra, riego, abonado...)
- Remedios naturales para la salud de las plantas y de las personas.
- La gastronomía y su relación con la calidad de los productos.
- La alimentación y su unión con la vida saludable.
- Obtención de abonos e insecticidas naturales.
- Abono orgánico.

Contenidos relacionados con el huerto y otros organismos.

- La biblioteca municipal e internet como fuente de información, difusión y consulta sobre el cultivo ecológico.
- Organización del trabajo
- Planificación
- Normas de funcionamiento

No obstante se trabajarán contenidos de todas las áreas curriculares de manera interdisciplinar y globalizada.

5.6 Valores que se desarrollan.

Nuestro proyecto desarrolla una gran cantidad de valores a lo largo de su desarrollo.

Contribuye a tomar conciencia de los problemas mediambientales que origina la agricultura intensiva, así como el cuidado del medio ambiente.

Respeto tanto las aportaciones diversas de los diferentes grupos de integrantes del

proyecto como las aportaciones de otros grupos externos a el.

Hace que los alumnos/as valoren tanto el producto como el esfuerzo realizado como trabajo común de todos los compañeros interactuando con el medio natural, llegando de este modo a florecer un interés por conocer el propio entorno.

Cabe destacar los cuantiosos objetivos y contenidos sobre los valores que se desarrollan en nuestro proyecto que podemos encontrar en el apartado de **objetivos relacionados con los valores** o bien en los **contenidos relacionados con los valores**. Los cuales podemos encontrar en el apartado de los objetivos y de los contenidos.

Por otro lado consideramos que el proyecto del huerto es una herramienta fundamental para desarrollar los centros de interés. A través del huerto vamos a trabajar los siguientes centros de interés.

Educación ambiental:

- Cuidado y respeto por naturaleza.
- Creación de actividades al aire libre y fomentar el interés hacia ellas.
- Reciclaje de los materiales que utilizamos.
- Cuidado y limpieza de nuestro entorno: campaña de limpieza de nuestros patios.

Educación para la salud:

- Fomento de hábitos saludables: alimentación adecuada con alimentos naturales, de higiene.
- Trabajo desde el centro para la obtención de alimentos naturales.
- Consumo de productos de la huerta.

Educación para la igualdad de oportunidades.

- Realización de actividades en el huerto independientemente del sexo.
- Relaciones de respeto entre los alumnos/as.

Educación del consumidor.

- Uso responsable de los recursos del huerto: compartir de una manera justa los productos obtenidos.

Educación para la paz.

- Mediante las normas de conductas y de respeto.

- Fomento de relaciones personales afectivas: solidaridad, cooperación

5.7 Descripción de cómo a partir del proyecto se fomenta el conocimiento de la agricultura y la alimentación ecológica.

El huerto ecológico nos dará la posibilidad de poder dar alimentos al comedor escolar para concienciar a los comensales de las importantes propiedades de los alimentos que están degustando, de este modo también verán el fruto de su esfuerzo y valorarán mucho más el cultivo ecológico que están realizando.

Con ayuda de padres/madres, haremos talleres de mermeladas, conservas, preparados en vinagre ... con productos del huerto, con el fin de que los alumnos/as aprendan y valoren la gastronomía local ligada al cultivo ecológico.

En este apartado consideramos que la mejor forma de observar **cómo a partir del proyecto se fomenta el conocimiento de la agricultura y la alimentación ecológica**, es mediante la metodología que vamos a emplear, la cual será activa y participativa. Los alumnos/as serán protagonistas de su aprendizaje, descubriendo y experimentando a través de su propia práctica. En todo momento el aprendizaje será significativo, globalizado y constructivo.

Vamos a hacer varios apartados para una mejor comprensión de las tareas que realizaremos.

- 1. Preparación de la tierra.**
- 2. Plantar y sembrar.**
- 3. Cuidados de las plantas.**
- 4. Recolección y consumo de los alimentos y semillas del huerto.**

1. Preparación de la tierra.

En el inicio del curso la primera tarea que se realizará por parte del alumnado y de los padres/madres será la preparación de la tierra. Para ello se harán turnos en los que los alumnos podrán llevar a cabo la tarea. En ella se moverá toda la tierra y se procederá a su abonado.

Con la realización de esta tarea los alumnos/as trabajarán los siguientes objetivos y contenidos bien en el aula o en el mismo huerto:

Objetivos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- Conocer y valorar el equilibrio ecológico y medio ambiental logrado en el que

plantas, agua y fauna del huerto se funden para lograr un huerto totalmente ecológico.

- Conocer y clasificar el tipo de fauna que podemos encontrar en el huerto.
- Aprender las formas de vida en el pasado y en el presente.
- El suelo y sus componentes.
- Medidas de tiempo, superficie, temperatura, peso.

Objetivos relacionados con valores.

- Practicar labores de mantenimiento y cultivo que permita la relación del alumnado con los profesores centro y padres/madres de los alumnos/as.
- Fomentar el respeto por la tierra como fuente de vida y desarrollar el interés por no degradarla.

Objetivos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Investigar que es un huerto ecológico.
- Conocer y practicar técnicas agrícolas.
- Investigar a cerca de la agricultura ecológica.
- Fabricación y mantenimiento de un lombricario para la obtención de abono orgánico.
- Fabricación y mantenimiento de una compostadora donde reciclar todos los restos orgánicos para elaborar compost.

Objetivos relacionados con el huerto y otros organismos.

- Trabajar en paralelo con el nuevo huerto ecológico creado en la localidad, así como con el huerto ecológico del instituto.
- Realizar compost a partir de restos orgánicos de los alumnos, familias, comedor escolar y restos de poda que trae al centro el jardinero del pueblo.
- Colaborar con los alumnos del módulo de jardinería del instituto para montar su huerto ecológico.

Contenidos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- Formas de vida del pasado y del presente.
- Biodiversidad
- Ecosistemas, bosques, prados, campos, huertos ...
- Orientación.
- La tierra y sus formas de vida.

Contenidos relacionados con valores.

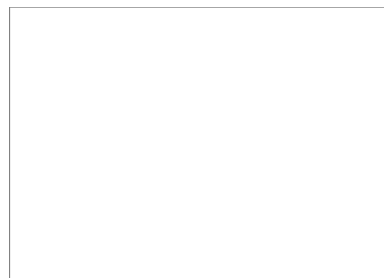
- La cooperación y el rol de equipo.
- Actitud crítica frente a la agroindustria y sus efectos contaminantes.
- Curiosidad e interés por el desarrollo del huerto.

Contenidos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Herramientas sencillas para el cultivo (azada, pala, legón, hoz o corvillita, rastrillo, capazo, horca, carretilla...)
- Herramientas complejas para el cultivo (motocultivador, sierra mecánica, camión...)
- Responsabilidad individual y compartida.

Contenidos relacionados con el huerto y otros organismos.

- La biblioteca municipal e internet como fuente de información, difusión y consulta sobre el cultivo ecológico.
- Organización del trabajo.
- Planificación.
- Normas de funcionamiento

2. Plantar y sembrar

Las actividades a realizar en la siembra y plantación son: realizar surcos o caballones, sembrar en los semilleros para obtener plántulas, sembrar directamente en el huerto, alimentar a las lombrices del lombricario para obtener fertilizante natural, recogida de basura vegetal biodegradable para la compostadora, regar el huerto...

Con estas actividades vamos a trabajar los siguientes objetivos y contenidos:

Objetivos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- Valorar el agua como recurso de vida escaso en nuestra localidad.
- Conocer los diferentes tipos de plantas, verduras y hortalizas que se pueden cultivar en el huerto así como su utilización y su forma de crecimiento.
- Visualizar la siembra, crecimiento y reproducción de las plantas que se cultivan.
- Realizar la siembra para luego plantar diferentes especies de plantas.
- Medidas de tiempo, superficie, temperatura, peso.

Objetivos relacionados con valores.

- Despertar el interés de las niñas y niños hacia su entorno más cercano, así como aprender a valorarlos y conservarlos.
- Añadir un reciclaje orgánico para recoger restos de los alumnos para crear compost.
- Sensibilizar a los alumnos hacia nuestra influencia en el medio, el cuidado de la naturaleza y el equilibrio natural entre las diferentes especies de plantas e insectos.

Objetivos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Saber el equilibrio que conseguimos con el medio ambiente practicando el cultivo ecológico.
- Fabricar casas de mariquitas, con el fin de prevenir las plagas.
- Descubrir nuestras interrelaciones y dependencias respecto al medio natural y sus elementos (suelo, plantas, etc)

Objetivos relacionados con el huerto y otros organismos.

- Trabajar en paralelo con el nuevo huerto ecológico creado en la localidad, así como con el huerto ecológico del instituto.

Contenidos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- Flora y fauna, sus funciones en el medio ambiente.
- La clasificación de las plantas.
- Diseño y representación sobre plano.
- El ciclo del agua.
- Clima, temperatura, pluviosidad y viento.

Contenidos relacionados con valores.

- El rechazar, reducir, reutilizar, reciclar y recuperar.
- Contenedores del reciclaje.
- El agua como recurso de vida limitado en nuestra provincia.
- Valoración positiva de los residuos (orgánicos, domésticos, estiércol, envases, etc)

Contenidos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Obtención de abonos e insecticidas naturales.
- Abono orgánico.
- Técnicas agrícolas (volteado, barbecho, arado, siembra, riego, abonado...)

Contenidos relacionados con el huerto y otros organismos.

- La biblioteca municipal e internet como fuente de información, difusión y consulta sobre el cultivo ecológico.
- Organización del trabajo
- Planificación
- Normas de funcionamiento

3. Cuidados de las plantas.

Las tareas a realizar en este apartado son: regar de forma adecuada, quitar malas hierbas, eliminar plagas, enfermedades de las plantas...

Tal y como hemos comentado en el punto de la evaluación, haremos un seguimiento de las tareas totalmente abierto a todos los alumnos/as, profesores/as y familias mediante el panel del huerto donde se podrán apuntar todos los interesados.

Con estas actividades vamos a trabajar los siguientes objetivos y contenidos:

Objetivos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- Aprender las partes de las plantas así como sus propiedades (curativas, prevención de enfermedades, vitaminas que aportamos a nuestro organismo...)
- Desarrollar capacidades de planificación, resolución de problemas, y prevención de consecuencias.
- Medidas de tiempo, superficie, temperatura, peso.

Objetivos relacionados con valores.

- Desarrollar habilidades derivadas del trabajo en el huerto.
- Tratar distintos valores como la solidaridad, el compartir, la convivencia, la amistad, el respeto.
- Conocer la importancia del agua para la vida.

- Facilitar al alumnado la organización autónoma de prácticas del huerto ecológico.

Objetivos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Conocer los sistemas agrícolas y valorar el desarrollo tecnológico necesario para la satisfacción de nuestras necesidades alimenticias.
- Practicar la agricultura ecológica, no empleando prácticas o sustancias no permitidas en la Regulación Europea de Agricultura vigente.

Objetivos relacionados con el huerto y otros organismos.

- Trabajar en paralelo con el nuevo huerto ecológico creado en la localidad, así como con el huerto ecológico del instituto.
- Realizar compost a partir de restos orgánicos de los alumnos, familias, comedor escolar y restos de poda que trae al centro el jardinero del pueblo.

Contenidos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- La pirámide alimentaria (flora y fauna)
- El agua y la vida.
- Las partes de las plantas.
- Observación, registro de datos (meteorología, cultivos...)

Contenidos relacionados con valores.

- La cooperación y el rol de equipo.
- El consumo y el impacto medioambiental
- Responsabilidad individual y compartida.
- La salud y la forma de vida.

Contenidos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Tipos de riego (goteo, a manta, acequias, cultivo de secano, bancales ...)
- Remedios naturales para la salud de las plantas y de las personas.

Contenidos relacionados con el huerto y otros organismos.

- La biblioteca municipal e internet como fuente de información, difusión y consulta

sobre el cultivo ecológico.

-Organización del trabajo

-Planificación

-Normas de funcionamiento

4. Recolección y consumo de los alimentos y semillas del huerto.

Tal y como explica el punto recolectaremos según sea su momento los frutos de las plantas cultivadas y recolectaremos las semillas para compartir e intercambiar con otros huertos ecológicos (huerto ecológico local, futuro huerto ecológico del instituto, huertos ecológicos de los alrededores ...). En lo referente a los alimentos recolectados, se repartirán entre el alumnado, comedor escolar y las familias, según estos dos criterios: necesidad económica de las familias y esfuerzo y colaboración del alumnado y de las familias en el huerto.

Seguidamente haremos referencia a los diferentes objetivos y contenidos tratados en este apartado:

Objetivos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- Conocer directamente los cereales puesto que es un concepto difícil de entender en una sociedad donde estos productos llegan ya elaborados al hogar.
- Comparación entre la alimentación en el pasado y en la actualidad.
- Partes aprovechables de cada planta.
- La nutrición.
- Dieta mediterránea.
- Formas de conservar los alimentos en el pasado.
- Conocer y apreciar el propio cuerpo y contribuir a su desarrollo, adoptando hábitos de salud y bienestar.

Objetivos relacionados con valores.

- Descubrir las relaciones que se establecen entre nuestro modelo de consumo, nuestra salud y sus interacciones con el medio ambiente.
- Investigar y descubrir las implicaciones de nuestro modo de vida en la problemática ambiental (técnicas de cultivo impactantes, erosión, deforestación, etc.)

Objetivos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- Conocer, probar y valorar los alimentos ecológicos obtenidos en el huerto escolar, favoreciendo el consumo de verduras variadas.
- Fabricar un gallinero ecológico portátil para contribuir con el abono del suelo y conocer las características de las aves de corral/granja de forma directa.
- Introducir el concepto de responsabilidad social como consumidores de alimentos: productos de proximidad, de temporada, elaborados con un trato digno al productor y mediante técnicas respetuosas con el medio ambiente.
- Realización de conservas caseras: en vinagre (cebolletas, pepinillos), mediante secado (pimientos, ñoras, habas, guisantes), mermeladas, embotados.
- Elaboración de platos a partir de los productos del huerto.
- Sostenibilidad.

Objetivos relacionados con el huerto y otros organismos.

- Hacer un banco de semillas ecológicas para compartir con otros huertos.
- Trabajar en paralelo con el nuevo huerto ecológico creado en la localidad, así como con el huerto ecológico del instituto.

Contenidos del huerto relacionados con el currículum escolar.

- Flora y fauna, aportaciones a nuestra vida cotidiana.
- Medidas de tiempo, superficie, temperatura, peso.
- Los alimentos en el mercado.
- Los árboles: autóctonos. Frutales, etc.

Contenidos relacionados con valores.

- Respeto a las normas de funcionamiento del huerto.
- Nutrición y cultura gastronómica.
- Actitud crítica ante los modos de alimentación.
- Nuestro cuerpo, cuidado y vida saludable.

Contenidos relacionados con la alimentación y el cultivo ecológico.

- La gastronomía y su relación con la calidad de los productos.
- La alimentación y su unión con la vida saludable.

Contenidos relacionados con el huerto y otros organismos.

- La biblioteca municipal e internet como fuente de información, difusión y consulta sobre el cultivo ecológico.
- Organización del trabajo.
- Planificación.
- Normas de funcionamiento.

5. Plan de comunicación y difusión del proyecto.

Se realizarán visitas al huerto de alumnos de otros centros. Se creará un apartado en el blog del colegio donde se podrán observar las actividades realizadas en el huerto, buzón de sugerencias, calendario de siembra, correo de contacto con los implicados en su desarrollo... Lo cual hará que sea un huerto dinámico y abierto.

Enviaremos fotos y noticias al periódico INFORMACIÓN para que en su apartado "la tiza" apartado destinado para difundir noticias de proyectos de educación, pueda informar de la existencia de nuestro huerto así como los avances que vamos realizando en el mismo.

Hablaremos con el ayuntamiento para intentar que haga un vínculo en su página web para el blog del huerto escolar.

6. Evaluación del proyecto (mecanismos y resultados)

Se elaborará un DIARIO DE HUERTO para evaluar los procesos y anotar experiencias para cultivos próximos así como nuevas actividades para desarrollar con el alumnado.

Los alumnos elaborarán fichas donde se anotaran las tareas que el o su grupo realiza (anexo...). La observación directa será un factor a evaluar muy importante, de este modo visitaremos el huerto para hacer diferentes tareas una vez cada dos semanas, si

bien estas visitas podrán ser más frecuentes o no, dependiendo de las actividades a realizar en cada época o momento del cultivo.

La evaluación atenderá a los siguientes principios: continua, global, formativa y sumativa.

El profesor/a irá registrando mediante la observación directa la consecución y grado de los objetivos propuestos.

Realizará también una evaluación de las fichas de trabajo registrando los resultados obtenidos.

Los items generales de la evaluación del alumnado serán:

- Conoce los nombres y el desarrollo de las especies vegetales existentes en el huerto.
- Identifica herramientas propias del huerto, y hace uso adecuado de las mismas.
- Conoce las técnicas propias de la agricultura ecológica.
- Siembra, planta, cuida y recolecta plantas y hortalizas.
- Experimenta con los métodos tradicionales, ecológicos y modernos de la lucha contra las plagas y parásitos.
- Descubre nuevas técnicas y métodos agrícolas desarrollando la imaginación y la creatividad.
- Toma conciencia de los problemas medioambientales que origina la agricultura intensiva.
- Valora el trabajo en equipo, cooperativo y la solidaridad.
- Cuida y respeta la vida animal y vegetal.
- Respeta las aportaciones diversas que cada uno hace en el trabajo.
- Muestra gusto por el propio trabajo.
- Valora el producto obtenido como fruto de un trabajo común de todos los compañeros interactuando con el medio natural.
- Valora el esfuerzo realizado en la obtención de los productos del huerto.
- Evaluación del proceso de enseñanza.

Cada uno de estos apartados será adaptado al nivel de cada curso escolar.

Los profesores/as implicados en el proyecto del huerto, se reunirán para evaluar el proceso de enseñanza-aprendizaje, la consecución o no de los objetivos y el grado de consecución de los mismos.

7. Perspectivas de futuro.

En vistas a comenzar el curso con nuevos retoños propondremos la elaboración de plantales en casa para poder plantar la primera semana del curso y así obtener un mejor rendimiento del huerto.

En busca de un abonado totalmente ecológico los alumnos/as con caballos, nos cederán parte de su abono que servirá para abonar el huerto en verano y preparar la tierra para el curso próximo.

Principalmente se pretende concienciar al alumnado de la importancia del cultivo ecológico para tener una alimentación de calidad, así como la gran aportación al medio ambiente con el fin de que ellos elaboren el suyo propios (de un propietario) o comunes (de varios propietarios) huertos ecológicos totalmente sostenibles, por lo que también intentaremos hacer partícipe al otro centro de Educación Primaria de la localidad.

8. Bibliografía.

- Manual práctico del huerto ecológico. Mariano Bueno. Edita La Fertilidad de la Tierra, Estella (Navarra) 2010.
- Cómo hacer un buen compost (manual para horticultores ecológicos). Bueno Mariano. Edita La Fertilidad de la tierra 2009.
- Manual práctico del huerto ecológico (disfruta cultivando tus propios alimentos ecológicos). Bueno Mariano. Edita La Fertilidad de la tierra 2011.
- La agricultura en la escuela. Ed. Penthalon. Madrid.
- Juegos nos competitivos. Guitart, R. M.: 101 Edi. Graó. Barcelona.
- Juegos cooperativos. Ed. Lumen Humanitas. 2003.

Bibliografía web:

Canal de youtube La huertina de Toni.
<http://elhuertodellopez.blogspot.com.es/>
<http://www.tuhuertoecologico.es/blog>
<http://dosmilbarbas.blogspot.com.es/>

9. Anexos.

DIPLOMA

MASCOTA HUERTO ECOLÓGICO ESCOLAR

C.E.I.P. La Rambla

Autor:

Paco Martínez González

Paco Berenjena

Nombre y curso: _____

Fecha: _____

Tarea desarrollada:

Observaciones:

Dibujo de la tarea:

Paco Berenjena

y las normas del huerto.

- Tira los restos de basura y comida a la papelera.
- Evita pisar y arrancar las hierbas, plantas y flores.
- No viertas productos químicos ni bebidas.
- Solo se puede regar con permiso y cuando se riegue hay que hacerlo con moderación para no derrochar el agua.
- Hay que utilizar el material del huerto solo cuando lo permitan.
- No se puede plantar nada sin permiso.
- Hay que recoger las herramientas al terminar.

CÓMO PREPARAR EXTRACTOS FERMENTADOS

- Utilizar agua de lluvia o que no contenga cal.
- El recipiente debe ser preferiblemente de plástico antes que de metal.
- Se llena el recipiente con la planta troceada y a continuación se echa el agua.
- Dosis de planta para 10 litros de agua:
 - Planta fresca: de 800 gramos a 1 kilo.
 - Planta seca: de 100 a 200 gramos.
- Situar el recipiente al abrigo de la luz.
- Tapar dejando pasar el aire (cubrir con arpillera, tela, etc.)
- Remover cada día durante varios minutos.
- Cuando ya no hay burbujas que suban a la superficie, ¡está listo! (entre 3 y 15 días)
- Filtrar y guardar en lugar fresco en un bidón cerrado sin dejar pasar el aire.

Las plantas y su función:

COLA DE CABALLO (Insectífuga, dinamizadora del crecimiento, fungicida preventivo)

- 200 gr. de planta seca o 1 Kg de planta fresca en 10 litros de agua. Diluir al 5% para pulverizar.

HIEDRA (Insectífuga e insecticida contra la mosca blanca, ácaros y pulgones)

- 1 Kg. de hojas frescas troceadas en 10 litros de agua. Diluir al 5% para pulverizar.

ORTIGA (Planta estimulante, refuerza a las plantas, previene la clorosis y favorece la fotosíntesis. Acelera el compostaje).

- 1 Kg. de planta fresca sin semillas para 10 litros de agua durante algunos días, utilizándolo antes de la putrefacción. Diluir al 5% en pulverización foliar y al 10 % para regar plantas o regar el compost.

PLANTAS ESTIMULANTES

PLANTA	EFEECTO	PREPARACIÓN
MANZANILLA	Calma el exceso de vigor de las plantas. Refuerza su resistencia	Infusión realizada con 50g de flores secas en 10 litros de agua caliente. Después diluir al 5%. Regar los surcos de siembra. Mezclar también en los preparados fungicidas.
CALÉNDULA	Refuerza y da vigor a las plantas, sobre todo a las coles y tomates	Extracto fermentado de 1 Kg de hojas frescas por 10 litros de agua. Dejar en maceración durante algunos días, utilizándolo antes de la putrefacción. Aplicarlo al 10% en riegos.
TOMATE	Estimula el crecimiento de las judías verdes, coles, perejil, cebollas y del tomate	Extracto fermentado de 1 Kg de hijuelos para 10 litros de agua, macerar durante unos días. Diluir al 20% en el riego.

PLANTAS DE ACCIÓN FUNGICIDA

PLANTA	EFEECTO	PREPARACIÓN
AJO	Atenúa la podredumbre del fresal, la roya y el pie negro	Decocción de 100 g de dientes picados en 1 litro de agua, llevar a ebullición y después dejar en infusión 1 hora. Emplear puro.
CAPUCHINA	Contra el mildiu de los tomates	Infusión de 500 g de hojas en 5 litros de agua hirviendo durante 10 minutos. Diluir al 30%
SALVIA	Contra el mildiu de la patata	Extracto fermentado de 1 Kg de hojas para 10 litros de agua, macerar durante unos días. Diluir al 10% antes de pulverizar

PLANTAS REPULSIVAS

PLANTA	EFEECTO	PREPARACIÓN
ARTEMISA o AJENJO	Aleja a la mosca de la col, las babosas, pulgones y gusanos de la fruta	Infusión realizada con un puñado de hojas frescas en 1 litro de agua durante un cuarto de hora, después diluir al 20%. El ajeno en flor es el más rico.
CAPUCHINA	Mantiene a distancia a la mosca blanca y los pulgones	Actúa por su sola presencia. Plantarla cerca del huerto.
LAVANDA	Aleja a multitud de insectos	Infusión de 100 g en 1 litro de agua. Pulverizar pura
HIEDRA	Contra mosca blanca, ácaros y pulgones	Extracto fermentado de 1 kilo de hojas en 10 litros de agua. Emplear diluido al 5% o en decocción pura (100 g/litro)
MELISA	Pulgones,	Infusión de 50 g de planta fresca en 1 litro de

	mosquitos, mosca blanca y hormigas	agua. Pulverizar pura
MENTA	Contra pulgón	Infusión de 100 g de planta fresca en 1 litro de agua. Pulverizar pura
ORTIGA	Repele a los pulgones y ácaros	Maceración durante de 12 horas en agua fría (1 kg para 10 litros). Pulverizar el producto puro una vez filtrado
RUDA	Contra babosas, ratones de campo, gatos y moscas	Maceración de 800 g de hojas frescas en 10 litros de agua durante 10 días. Diluir al 20%. Atención: planta que puede producir alergias en la piel. Ponerse guantes

PLANTAS DE ACCIÓN INSECTICIDA

PLANTA	EFFECTO	PREPARACIÓN
AJO	Eficaz contra los ácaros, los pulgones y la mosca de la cebolla	Maceración de 100 g de ajo pelado y picado puesto a macerar en frío en dos cucharadas soperas de aceite de lino. Al día siguiente añadir 1 litro de agua, remover y filtrar. Diluir al 5%
ORTIGA	Contra los ácaros	Infusión en frío de hojas frescas y raíces troceadas a razón de 800 g en 10 litros de agua durante 2 días. Pulverizar diluida al 10%

CÓMO CALCULAR LAS DILUCIONES

Porcentaje dilución	Equivalencia extracto-agua		
5%	50 centímetros cúbicos (cc) o 50 mililitros (ml) de extracto en 1 litro de agua	1 medida de extracto + 19 medidas de agua	Medio litro de extracto + 10 litros de agua
10%	100 cc o 100 ml de extracto en 10 litros de agua	1 medida de extracto + 9 medidas de agua	1 litro de extracto + 9 litros de agua
20%	200 cc o 200 ml de extracto en 10 litros de agua	1 medida de extracto + 4 medidas de agua	2 litros de extracto + 8 litros de agua

INSECTICIDA CASERO

INGREDIENTES:

- 1 litro de agua
- 3 o 4 ajos más peladuras de cebolla
- 10-25 gramos de tomillo, romero, albahaca y lavanda
- 2 cucharadas de café de jabón potásico

ELABORACIÓN:

1. Machacar o tritura ajos y cebollas
2. Cortar y machacar o triturar las aromáticas
3. Echar todo en 1 litro de agua y dejar macerar 24-48 horas.
4. Tapar y calentar lentamente hasta la ebullición.
5. Dejar enfriar sin destapar y colar
6. Añadir dos cucharadas de jabón potásico y agitar.
7. Guardar en recipiente opaco y a 10-20 °C. Aguanta 2-3 meses sin estropearse.

¡¡Se aplica puro, sin diluir!!

Fungicida contra antracnosis, tizón, mildiú, oídio

Mezclar en 4l de agua una cucharada de bicarbonato y 2,5 cucharadas de aceite vegetal, batir y añadir media cucharadita de jabón natural (de sosa o potasa).

Aplicar cada 5-7 días hasta la desaparición de los síntomas.

Pla anual d'Hort Escolar

CEIP La Rambla

Avd. De Alcoy s/n
03698 Agost (Alicante)
Tel. 969608135

SETEMBRE

CULTIU	Sembra	Planter	Preparatius i Activitats
Faves	SI		En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Safanòries	SI		En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.

OCTUBRE

CULTIU	Sembra	Planter	Preparatius
Carxoferes		SI	En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Tirabecs	SI		En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.

Altres tasques i observacions:

Els alumnes realitzaran visites per vore l'evolució dels cultius així com tractament de possibles plagues.

NOVEMBRE

CULTIU	Sembra	Planter	Preparatius
Creïlles/Moniatos	SI		En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.

Altres tasques i observacions:

Els alumnes realitzaran visites per vore l'evolució dels cultius així com tractament de possibles plagues i recol·lecció i tast d'aliments.

DESEMBRE

Altres tasques i observacions:

Els alumnes realitzaran visites per veure l'evolució dels cultius així com tractament de possibles plagues i recol·lecció i tast d'aliments.

GENER

Altres tasques i observacions:

Els alumnes realitzaran visites per veure l'evolució dels cultius així com tractament de possibles plagues i recol·lecció i tast d'aliments.

FEBRER

Altres tasques i observacions:

Els alumnes realitzaran visites per veure l'evolució dels cultius així com tractament de possibles plagues i recol·lecció i tast d'aliments i preparació de la terra per al cultiu de primavera.

MARÇ

CULTIU	Sembra	Planter	Preparatius
Carabasses	SI		En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Carabassí		SI	En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Blat de moro	SI		En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.

Albergínies		SI	En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Tomaques		SI	En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Cogombres	SI		En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Meló d'alguer		SI	En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Meló d'olor		SI	En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.
Pebrots		SI	En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es faran els preparatius per a sembrar directament o sembrar per preparar els planters. La segona sessió s'assistirà a l'hort i s'explicarà l'activitat de plantar a l'hort.

ABRIL

Altres tasques i observacions:

Els alumnes realitzaran visites per veure l'evolució dels cultius així com tractament de possibles plagues i recol·lecció i tast d'aliments i preparació de la terra per al cultiu de primavera.

MAIG

CULTIU	Sembra	Planter	Preparatius
Maduixes			En les casa els alumnes buscaran informació per a la posada en comú en classe. En classe es farà un col·loqui sobre el cultiu i posteriorment se'ls mostrarà un powerpoint. Per finalitzar es a l'hort per a observar directament el cultiu.

Altres tasques i observacions:

Els alumnes realitzaran visites per veure l'evolució dels cultius així com tractament de possibles plagues i recol·lecció i tast d'aliments i preparació de la terra per al cultiu de primavera.

JUNY

Altres tasques i observacions:

Els alumnes realitzaran visites per veure l'evolució dels cultius així com tractament de possibles plagues i recol·lecció i tast d'aliments i preparació de la terra per al cultiu de primavera.

JULIOL

Es realitzarà una avaluació del procés per intentar millorar les experiències i els aprenentatges a l'hort. Es prepararà el temporitzador per regar l'hort al mes d'agost.

Els regs es farà càrrec el coordinador de l'hort per a que no es faça un us abusiu i cada planta reba la seua quantitat d'aigua que necessita per a viure.

Agricologia Recupera és una jove empresa, dinàmica i implicada amb el medi ambient i desenvolupament sostenible que iniciem aquest projecte innovador amb entusiasme i involucrats a transmetre els valors, costums i tradicions valencianes que ens han ensenyat els nostres avantpassats.

El nostre objectiu és recuperar i fomentar l'agricultura ecològica en el Territori Valencia per mitja d'horts escolars ecològics i d'oci perquè els usuaris puguen conrear les seues hortalisses i fruites 100% naturals, sent aquest l'eix principal sobre el qual s'articula una varietat de serveis relacionats, com són els projectes comarcals ecològics, els cursos, els tallers i les xerrades en agricultura ecològica i de contacte amb la naturalesa i la fi última és buscar un equilibri i benestar dels nostra gent en un entorn rural agradable.

A petició de l'Il·lustre Centre educació La Rambla d'Agost, a continuació és detalla el pressupost del **assessorament pràctic** per al desenvolupament **durant el curs escolar 2020-2021 d'horts ecològics-escolars pel centre escolar d'Infantil i Primària.**

Atentament,

Jose Manuel Bisetto
Emprendedor Agricologia
615.398.238
info@agricologia.es

ASSESSORAMENT

**“CREAR I APROFITAR UN
HORT ESCOLAR ECOLÒGIC”**

ÍNDEX

JUSTIFICACIÓ.....	4
OBJECTIUS.....	6
MARC TEÒRIC I CONTINGUTS	9
PLA DE TREBALL I METODOLOGIA.....	16
TEMPORALITZACIÓ.....	21
RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS.....	23
PRESSUPOST	24
AVALUACIÓ I IMPACTE	25
- INDICADORS	
- INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ	
- ANÀLISIS DE RESULTATS	
- IMPACTE/PROPOSTES	DE MILLORA
SOSTENIBILITAT.....	34
TRANSFERÈNCIA.....	38
PARTICIPACIÓ	41

JUSTIFICACIÓ

El fet de la proposta de creació i assessorament d'un hort escolar ecològic i integrant-lo al centre i entorn immediat, respon a una trajectòria de treball en educació ambiental i ecològica necessària per introduir nous elements i situacions d'aprenentatge en el centre La Rambla d'Agost per tal de poder fer-la més atractiva i motivadora per l'alumnat i iniciar en la matèria de l'hort escolar ecològic.

L'experiència d'Agricologia respon a l'execució d'un projecte estructurat i amb trajectòria com EcoEscoles per implantar aquest tipus d'educació i integrant-la com a projecte de centre. Així doncs, des del curs escolar 2020-2021 es vol demanar la col·laboració a altres agents (Centres educatius escolar participants, l'AMPA, l'Ajuntament i Agricologia), per a integrar aquest programa amb una dotació econòmica per a les despeses en materials i assessorament per a poder que aquest programa complisca els seus objectius.

És voluntat de l'Equip Directiu del Centre i del Claustre de professors continuar treballant amb el tema de medi ambient abordant noves propostes. La creació d'un hort escolar sembla un instrument molt motivador alhora que un element integrador de múltiples aprenentatges i noves experiències idònies per al nostre alumnat.

Amb l'hort pretenem motivar i responsabilitzar als alumnes partint de les seves necessitats i interessos utilitzant eines suggestives i atractives, així com possibilitar-los el domini de les tècniques instrumentals i d'estratègies que assegurin la seva participació activa, crítica i creativa.

Els objectius didàctics del projecte amb els seus corresponents continguts es distribueixen al llarg de tot el curs seguint tres cicles naturals: tardor, hivern i primavera i es desenvolupen en la programació de l'àrea del coneixement del mitjà i les transversals: Educació per a la salut, educació per al medi ambient, i educació ètica i moral, quedant recollit en el projecte curricular i en la programació de l'aula.

L'Hort Escolar Ecològic es basa en el respecte profund de la naturalesa i els seus diferents ecosistemes, procurant un cultiu racional amb mitjans naturals que conserven les característiques del sòl i ho enriqueixin any rere any, per a això utilitzarem abonament natural, humus de restes vegetals,

fem d'animals i rotació de cultius. Amb ell els alumnes prendran consciència de l'important que és mantenir la naturalesa evitant en tant que siga possible l'ocupació de productes no naturals que actualment s'utilitzen, fixant la relació possible entre ús i conversa del medi ambient.

Per això a través d'aquesta iniciativa presentem el nostre projecte de creació i assessorament de l'hort ecològic escolar al Centre La Rambla d'Agost i sol·licitant el tècnic especialista d'Agricologia en horts escolars-ecològics per desenvolupar-lo en el centre.

Els tècnics d'Agricologia tenen l'experiència en la posada en funcionament de projectes d'horts ecològics didàctics i semi i professionals, així com en el desenvolupament de cursos formatius sobre educació ecològica al voltant del territori valencià, amb certificat del Comitè d'Agricultura Ecològica de la Comunitat Valenciana.

Treballar en un marc de centres agrupats, compartint un projecte de desenvolupament mediambiental i ecològic global ens permet compartir coneixements, experiències, problemàtiques, entre unes altres, com un exemple de la creació d'una Xarxa de Centres Educatius Sostenibles baix el nom de EcoEscoles. Compartir un projecte amb alumnat i professorat d'altres centres que augmentarà la riquesa de l'aprenentatge que ens proposem, si parlem de desenvolupament global a lo local, no podem eludir la integració en el desenvolupament educatiu del nostre entorn. També dir que el projecte EcoEscoles s'han realitzat moltes activitats dins i fora de l'escola que avalen el seu èxit i la necessitat de dur-ho a terme durant més anys i extrapolar-lo a altres centres i municipis, com es Elx.

Algunes de les accions paral·leles al projecte són les xarrades i les jornades de portes obertes tant d'informació de projectes innovació, com de presentació de resultats, participant i implicant a centre educatius, agents externs especialitzats en la matèria, universitats i les corresponents conselleries tant educació i agricultura.

OBJECTIUS

El nostre projecte contribuirà a millorar la qualitat i el desenvolupament de la diversitat de l'aprenentatge, l'educació i la formació, mitjançant el desenvolupament d'enfocaments innovadors i la difusió de bones pràctiques; mitjançant el foment de l'ensenyament i l'avaluació de xicotets projectes, per al desenvolupament d'habilitats transversals com la creativitat, la productivitat, els idiomes, les competències. Promourem l'adopció de l'aprenentatge col·laboratiu i el pensament crític, l'ús de les TIC, recursos educatius oberts i la incorporació de tècniques d'aprenentatge actiu. Açò donarà lloc a un augment de la motivació per a aprendre, una major retenció de coneixements i idees, una comprensió més profunda i actituds positives cap a l'educació ambiental i l'ecologia tant en el centre com a nivell local i comarcal.

Pel 2020-2021 ens marquem un principal objectiu del projecte EcoEscoles i és crear un marc de centres agrupats i aquesta Xarxa que s'uneixca a la resta de 33 centres educatius d'altres comarques per compartir un projecte de desenvolupament mediambiental del local-comarcal i intercomarcal al global, que permeta conviure junts tots els centres a diferents comarques, els alumnes i adults com un exemple d'educació per a la ciutadania. Una cooperació basada a desenvolupar eines que afavorisquen la implementació de programes mediambientals en els centres educatius i l'entorn i a diferents agents (professorat, alumnat, famílies, resta de la comunitat educativa i entorn, entre altres), fomentant l'intercanvi d'experiències i coneixements, per mitja del sumatori de centres que participen en el projecte EcoEscoles.

Entre els objectius que continuarem durant el curs 2020-2021 i que es pretenen aconseguir són dotar a l'alumnat d'una sèrie d'eines i procediments contrastats i consolidats, de manera que siga l'alumne qui prenga les seues pròpies decisions, valorant aspectes d'eficàcia, viabilitat i sostenibilitat. Els alumnes i equip educatiu seran acompanyats en aquest procés per professionals en educació medi ambiental i persones majors que transmeten la seua experiència i sabers donant importància als coneixements no escrits en el medi ambient i l'agricultura. Tot açò contribuirà a un augment significatiu dels recursos didàctics i pedagògics dels docents involucrats en el projecte.

Pretenem afavorir els mecanismes adequats que permeten la posada en pràctica de les idees, canalitzant la iniciativa individual o de grup per a poder extrapolar-les als altres centres participants i compartir-les uns amb els altres per mitja de la plataforma www.ecoescoles.org

Contribuir a l'adquisició de bons hàbits fóra de l'aula, en un entorn basat en la pròpia naturalesa, desenvolupant la col·laboració, la resolució de problemes, el pensament creatiu, habilitats que poden ser útils en qualsevol àrea i en les experiències vitals dels alumnes.

Detallem els objectius bàsics del projecte que ens motivaran a sumar altres centres en aquesta metodologia són:

1. Fomentar activitats d'educació ambiental: canvi climàtic, consum responsable, mobilitat, gestió de residus, dèficit d'aigua, agricultura i alimentació ecològica, entre altres.
2. Promoure activitats d'educació ambiental sobre problemàtica ambiental de caràcter local i comarcal: els darrers incendis forestals, gestió de l'espai agrícola, polítiques municipals...
3. Desenvolupar una xarxa de centres educatius sostenibles que implanten sistemes mediambientals i ecològics baix el nom de EcoEscoles.
4. Impulsar el treball en xarxa fomentant la participació, la cooperació, l'accés a la informació i l'intercanvi d'experiències entre els centres implicats i altres entitats.
5. Promoure un canvi de pensament, de valors i d'actituds que impulse a la comunitat educativa cap a un model de desenvolupament sostenible.
6. Possibilitar el desenvolupament d'una ètica ambiental, mitjançant la construcció col·lectiva dels valors que inspiren la sostenibilitat.

I altres específics en funció de les activitats o eixides innovadores que s'obtidran en el desenvolupament del projecte

Entre els objectius tant generals i específics els detallem a continuació:

Objectius generals

Amb la realització d'aquest projecte pretenem:

- Fomentar l'adquisició d'una sèrie de valors, que ens motiven a sentir interès i preocupació per la producció pròpia dels nostres aliments.
- Donar a conèixer el medi ambient agrícola, els seus elements, les interrelacions que en ell es donen i també els seus problemes.
- Ser capaços d'organitzar i dinamitzar als grups d'alumnes en el treball de l'hort i motivar-los per continuar en la matèria professional d'educació ecològica i hort, com ferramentes per l'inserció laboral.
- Coordinar adequadament els cursos, nivells i altres usuaris de l'hort.
- Crear nous recursos educatius agrícoles en el Centre.
- Usar el treball en l'hort per la transversabilitat de l'educació i millorar la qualitat educativa del mateix.

Objectius específics.

- Aprofitar els productes recollits en l'hort per millorar els hàbits alimentaris contribuint així a l'educació per a la salut.
- Proporcionar experiències enriquidores a través del contacte directe i la manipulació d'elements com la terra, l'aigua, llavors, abonaments, etc.
- Contribuir mitjançant els treballs realitzats en l'hort a crear hàbits d'assumpció de responsabilitats.
- Comprendre alguns dels cicles biològics més importants, el cicle de les plantes, el de la matèria i l'energia, les estacions, entre unes altres.
- Establir i valorar les relacions entre el mitjà natural i les activitats humanes.
- Sensibilitzar sobre el consum raonable i els circuits curts de comercialització.

MARC TEÒRIC I CONTINGUTS

Tota proposta educativa exigeix la concreció prèvia d'un cos conceptual de referència. Com una de les finalitats de l'Educació Ambiental és la comprensió i construcció d'estructures conceptuais que expliquen el funcionament de l'entorn, cal dilucidar quins són aqueixos conceptes clau que garantisquen un saber orientat a l'acció.

A més, si bé sembla demostrat que el coneixement per si només no produeix canvis automàtics en les conductes, la qual cosa si existeix és una relació cíclica de reforç entre els coneixements sobre l'entorn i les actituds ambientals, i que aquestes marquen determinades tendències de comportament cap al medi ambient (Benayas, 1992; Ransey i Rickinson, 1976; Stern, 2000), i açò influirà que les persones desenvolupen conductes adequades respecte al mitjà d'acord amb valors assumits lliure i responsablement.

En conseqüència, si es reconeix que es necessita un suport teòric que ens permeta comprendre el nostre medi, caldrà establir aquest marc de referència, doncs en aquesta temàtica cap acció aïllada pot ser efectiva, es precisen un entramat de mesures que es recolzen mútuament.

És per aixó que el nostre projecte queda contextualitzat dins d'un marc teòric basat en la cooperació per a la Innovació educativa mediambiental i ecològica i l'intercanvi de bones pràctiques dins d'un marc de desenvolupament educatiu, per a la cerca de l'equilibri entre la sostenibilitat de l'entorn rural i l'educació, baix el nom de EcoEscoles.

El nostre projecte de centres agrupats mediambientals, de manera estratègica, es basa a desenvolupar un projecte transversal en el camp de l'educació i formació, que servisca com a base per a potenciar i motivar l'interès per l'esperit d'emprendre i iniciar una consciència i xarxa d'escoles de base mediambiental i ecològica, en definitiva les EcoEscoles que durant el curs 2020-2021 per mitja de les jornades de presentació del projecte i del resultats, han sigut mes centres interessats en sumar al projecte. Una realitat que hem de ser conscients que serà important per aquest tipus d'educació per tots, tant per la societat com l'entorn natural immediat.

El Programa aula "EcoEscoles", es un programa en aula basat en el medi ambient i l'ecologia. Aquest es desenvoluparà durant una jornada escolar

completa per setmana o quincenal en cada centre adherit al programa; de manera que, tots els nivells educatius participaran del projecte, tal com es mostra en la relació de continguts que es treballaren durant el curs amb els alumnes i mestres, i es classifiquen a continuació en aquests grans grups:

INTRODUCCIÓ A LA AGRICULTURA ECOLÒGICA

Objectius Activitat:

Conèixer l'agricultura tradicional dels nostres avantpassats.

Interpretar la unió societat-agricultura

Aprendre la història de l'Agricultura a la Comunitat Valenciana.

Diferenciar entre Agricultura ecològica i convencional.

Valorar la importància dels productes ecològics per a la nostra salut.

Mostrar interès pels recursos naturals que ens ofereix el nostre planeta.

Continguts Activitat:

Història de l'agricultura.

Agricultura Ecològica: La lògica de l'agricultura.

Sensibilització. Què és l'agricultura ecològica?.

La **revolució verda, beneficiosa?**

Per què consumir productes ecològics?

VOLS CREAR EL TEU PROPI HORT ECOLÒGIC-ESCOLAR?. INTRODUCCIÓ A LES EINES I REQUISITS BÀSICS.

Objectius Activitat:

Aprendre la importància de la biodiversitat.

Diferenciar els actors dins del teu hort.

Saber emprar les eines adequades per a l'hort escolar i familiar.

Comprendre les tècniques i principis emprats en l'agricultura ecològica.

Valorar les pràctiques i tècniques tradicionals.

Mostrar interès pels ecosistemes del teu hort.

Continguts Activitat:

Escenari de la **biodiversitat**.

L'**ecosistema** en el teu hort com a conjunt.

Alternativa viable: agricultura ecològica, Quins són els seus principis?: **Terra, llum i orientació, aigua, llavors, compost i eines bàsiques.**

L'**agricultor responsable** de la sostenibilitat del **agroecosistema** i **gestor dels sistemes agraris.**

- **Taller 1:** Primer contacte amb l'hort, hivernacle, instal·lacions, eines, etc.

EL NOSTRE PRIMER PLANTER. LLAVORS EN HORTICULTURA ECOLÒGICA.

Objectius Activitat:

Recuperar llavors per a la plantació del següent any.
Diferenciar entre llavors autòctones i híbrides.
Valorar la importància de mantenir i conservar llavors autòctones.

Aprendre els recursos i tècniques per a crear el nostre planter.

Distingir varietats locals i les seues característiques nutricionals.

Adquirir hàbits de crear el teu propi planter.

Continguts Activitat:

Llavors i planter: Calendari, varietats autòctones, trasplantament, estimular l'ús de varietats locals en agricultura ecològica.

Extracció i multiplicació de llavors. Botànica, obtenció i processament de les llavors.

Taller 2: Realització de planter. Aportació de llavors autòctones.

RECICLATGE DE RESIDUS ORGÀNICS PER A CREAR COMPOST EN EL NOSTRE HORT ECOLOGIC.

Objectius Activitat:

Classificar la basura generada en la nostra casa.

Conèixer diferents formes de reciclar la basura orgànica.

Aprendre els diferents insectes i la vida del sòl.

Saber aplicar el compost en el nostre hort.

Comprendre el cicle biològic dels cucs de terra i els seus beneficis.

Promoure actituds ecològiques.

Valorar les implicacions mediambientals dels abonaments químics enfront dels abonaments ecològics com el compost.

Continguts Activitat:

El cicle de la matèria orgànica. Basura i reciclatge.

Diferents usos del compost: abonament orgànic, substrat per a reproduir plantes etc...

Compost: barrejar-ho o deixar-ho

Restes orgàniques. Humus de llombrigol. Maneig d'un compostador llombrigols.

Elaboració del munt de compost, separant i seleccionant aquelles coses de la borsa de la basura que serveixen de les quals no serveixen.

Taller 3: Optimització del terreny hortícola, realització de compost, triturat, barrejat i humus de llombrigol.

DISSENYA I CREA EL TEU PROPI HORT ECOLÒGIC.

Objectius Activitat:

Saber organitzar i planificar el teu propi hort.

Classificar les diferents zones: hortalisses, fruïteres, entre unes altres.

Conèixer els principis i factors que influeixen en la creació del teu propi hort.

Aprendre les diferents tècniques i autors en disseny d'horts familiars i ecològics.

Saber aplicar i dur a terme un hort ecològic.

Dissenyar segons el teu consum diari.

Continguts Activitat:

Organització i planificació del teu hort

Factors a tenir en compte: Sòl, orientació, localització, clima, aigua...

Les teves zones: zona hortalisses, fruïteres, aromàtiques, medicinals, entre unes altres.

Altres zones: Caseta eines, Canyar, hivernacle, tolles, compostador, prades naturals, estany...

Com faig el meu hort? Diferents visions i mètodes.

Taller 4: Iniciació del teu hort ecològic. Del paper a la pràctica!

PROCESSOS I TÈCNIQUES DE PRODUCCIÓ EN HORTICULTURA ECOLÒGICA.

Objectius Activitat:

Aprendre les rotacions de cultius i els seus beneficis.

Diferenciar les famílies de plantes per treballar-les en el nostre hort.

Saber emprar associacions favorables per al creixement i fertilització.

Comprendre les tècniques i principis utilitzats en horticultura ecològica

Valorar la importància de plantar segons la temporada i la seva rotació.

Mostrar interès per la reconversió a cultiu ecològic.

Conèixer els passos per certificar segons el Comitè

d'Agricultura Ecològica

Continguts Activitat:

Una mica d'**història: rotació** de cultius

Principis i avantatges de la rotació

Associació de cultius. Triangle d'associacions

Tècniques: embuatat, despunti, aclarit,...

Cultiu de temporada.

Dosatge i periodicitat de reg.

Certificació dels aliments ecològic.

El **procés de reconversió**,...

Taller 5: Creació del teu hort ecològic.

UN LABORATORI EN EL CAMP! CONTROL BIOLÒGIC DE PLAGUES MITJANÇANT CUCS.

Objectius Activitat:

Classificar les diferents malalties de les hortalisses i cítrics.

Conèixer les tècniques preventives d'observació per evitar les plagues.

Utilitzar lupes i contafils per a l'observació de plagues.

Diferenciar els diferents cucs beneficiosos i depredadors de plagues.

Valorar la importància de crear un microsistema equilibrat en el nostre hort familiar-ecològic.

Aprendre els recursos i tècniques emprades per a control biològic.

Adquirir hàbits de cura i observació del nostre entorn.

Continguts Activitat:

Identificació i control de plagues en els cultius hortícoles.

Organismes beneficiosos (pol·linitzadors, depredadors i paràsits). Millora de la qualitat de productes hortícoles.

Riscos i plagues que afecten a l'hortalissa.

Barreres vegetals autòctones i plantes aromàtiques.

Taller 6: Detecció, observació i visualització de plagues i cucs.

PLA DE TREBALL I METODOLOGIA

La metodologia educativa del projecte “EcoEscoles” es fonamenta en:

1.- La pedagogia de l'esforç: l'educació es caracteritza per aconseguir que cada alumne desenvolupi el màxim les seves capacitats intel·lectuals i humanes. Treballarem per assegurar que l'esforç de l'alumne és la clau del seu progrés. La nostra acció d'educadors és provocar aquest esforç.

2.- Un enfocament constructivista de l'aprenentatge: creiem que és fonamental la relació entre els aprenentatges i la vida. I des d'aquest raonament, els alumnes han de trobar sentit en allò que fan i, des del plantejament d'aquest model constructivista de l'aprenentatge, els ho fem avinent. Partim de la base dels coneixements previs de l'alumne i de la interdisciplinarietat, establint relacions entre els continguts de les diferents àrees curriculars i de manera prioritària amb la realitat i la seva experiència quotidiana.

3.- Metodologia activa: l'objectiu és aconseguir que l'alumne siga l'autèntic protagonista del seu aprenentatge sempre orientats i estimulats pel professorat. Els alumnes aprenen a aprendre d'una forma dinàmica i vivencial i els donem eines perquè resten oberts a la vida i a l'observació del medi que els envolten, per tal que es facen preguntes, que formulen hipòtesis, que facen recerca d'informació, que arriben a les seues conclusions, que s'expressen i facen els seus raonaments.

4.- L'ensenyament en la diversitat: el nostre objectiu és que cadascun dels nostres alumnes es conega i accepti la seua singularitat de forma positiva i que en funció d'això es proposi exigentment el seu propi creixement.

Adaptarem l'ensenyament a les diferències de nivells, velocitat i ritme en l'aprenentatge de cada alumne. Aquest aprenentatge s'adequa a les capacitats de cadascú, les quals vénen determinades per l'edat, la maduresa i el desenvolupament, i es concreta en propostes que assegurin tant les possibilitats de reforçar com d'ampliar coneixements.

Dediquem l'atenció escaient als alumnes amb necessitats educatives, ja siga per especial dificultat o facilitat en l'aprenentatge, i és la nostra principal ocupació disposar i oferir-los mitjans adequats per al seu avenç.

El gabinet psicopedagògic recolza la tasca docent i educativa dels professors i tutors per resoldre o orientar diferents aspectes acadèmics i educatius.

5.- Tecnologies de la Informació i la Comunicació: La Informàtica i la Tecnologia són els dos camps on més es fa palès el continuat procés de canvi en què es troba la nostra societat. Som conscients que l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació és indispensable per a l'actualització dels coneixements.

Entenem que en la societat de la informació i la comunicació, els professors hem d'educar els nostres alumnes per a l'aprofitament dels recursos que les tecnologies ens ofereixen. Determinació del projecte que mostra clarament la creació del documental EcoEscoles i l'ampliació del Portal educatiu (www.ecoescoles.org) com ferramenta dinamitzador i pedagògic a la resta de centre i comunitat educativa.

6.- Idiomes com a eina fonamental per restar oberts al món: Un projecte que proporcionarà una competència plurilingüe i intercultural que inclourà el valencià com a llengua pròpia, el castellà com a llengua cooficial i una llengua estrangera. Una educació plurilingüe i intercultural que girarà al voltant del valencià com a nucli. I que proporcione les estratègies i els elements de reflexió necessaris per a la convivència i la cohesió social al si de la societat valenciana.

7.- L'increment de l'autonomia de l'alumne i el treball en equip: Entenem l'autonomia com la capacitat d'autodirigir-se havent rebut unes orientacions bàsiques de treball per a dur a terme la tasca proposada, així com la capacitat d'actuar per emplenar unes necessitats intel·lectuals pròpies més que no pas per satisfer el que se suposa que és el mínim a acomplir.

Cal educar els alumnes per fer-los persones emprenedores, innovadores, amb capacitat d'esforç, il·lusió i iniciativa davant els reptes que se'ls plantegen.

I ens cal educar a persones competents per treballar en equip. Persones capaces d'entendre el treball col·laboratiu com un enriquiment personal i col·lectiu que ens permetrà establir sinèrgies per a l'assoliment de fites

comunes. Persones capaces de valorar als altres i aprendre d'ells, desenvolupant una actitud empàtica i assertiva.

8.- Participació dels alumnes-aprenentatge-servei: establirem diferents vies de participació dels alumnes adaptades a les diferents edats. La participació dels alumnes en la vida escolar facilita la implicació dels alumnes en el seu procés d'aprenentatge, i els educa per ser ciutadans actius i participatius.

Iniciarem la participació en activitats de servei a l'Escola i als seus companys, amb activitats que tenen com a finalitat l'aprenentatge entre iguals.

9.- L'avaluació com a eina de coneixement i superació personal: L'avaluació és un punt de referència i d'aprofundiment en el progrés personal dels nostres alumnes. És una eina eficaç sempre que es centre en el rendiment satisfactori, d'acord amb les capacitats i la situació personal de cada alumne, valore i fomenta el seu esforç i l'orienta en el seu procés d'aprenentatge.

La pràctica habitual de l'autoavaluació facilita l'autoconeixement, el creixement de l'autoestima i l'ajust de la pròpia autoimatge. És alhora una eina eficaç per aconseguir la major implicació de qui és el protagonista de la pròpia educació: l'alumne.

10.- L'educació en valors: en el dia a dia del projecte s'estableixen diferents activitats per garantir l'educació dels valors i actituds, així com també els derivats dels diferents eixos transversals: educació ambiental, educació per la salut, educació viària, educació ciutadana entre d'altres.

Un aspecte clau d'aquest projecte és l'obertura a la societat, la participació en la vida cultural de cada poble dels centres adherits, que els ha de fer possible valorar el món que els envolta. Esta participació responsable en la vida del poble els ajudarà a identificar-se amb els problemes del seu entorn i desenvolupar una actitud de compromís en la cerca de solucions.

11.- Educació per la sostenibilitat: Educar els nostres alumnes en l'àmbit de l'Educació Ambiental és una responsabilitat com educadors, una inversió de futur. Ells seran una generació decisiva per garantir un desenvolupament sostenible de tots els homes i dones en el planeta Terra.

És per aquest motiu que l'Educació Ambiental es contempla com un dels eixos transversals que han d'implicar a tota la comunitat educativa i treballar-se en tots els àmbits de la vida de l'escola. Aprofitant l'entorn de adascuna de les escoles; així com, els recursos de què disposen i aquells que aniran desenvolupant-se durant aquest curs.

Els alumnes s'implicaran en la cura sostenible dels jardins del centre, cultivaran horts i aprendran a conèixer i valorar la biodiversitat.

12.- Ambient cultural i activitats: volem crear un ambient motivador que facilite als alumnes conèixer diferents propostes culturals per enriquir la seva vida. Establím a nivell d'escola sortides, xerrades i visites culturals que vinculen els aprenentatges amb la realitat cultural i social. Cal que els alumnes i les alumnes compartisquen les vivències que comporten les manifestacions culturals a casa i a l'escola. I és arran d'aquesta voluntat que els oferim una proposta d'activitats vinculades a la ciutat i a l'exterior, i que comentaran amb la resta de companys i companyes després de la seua realització amb sentit crític.

13.- Manteniment de les tradicions: estem convençuts i convençudes que només el coneixement i respecte de les tradicions pròpies pot afavorir una actitud de tolerància i interès per conèixer d'altres cultures. És per això que els nostres alumnes participen activament en celebracions populars com la Castanyada, el Concert de Nadal, el cicle de Carnestoltes, o en actes culturals i les trobades d'escoles en Valencià.

Pretenem formar als alumnes al mateix temps que l'hort es va creant i experimentem diferents fases, d'aquesta manera estarem capacitats per treballar amb els alumnes en diferents etapes i tasques.

Destacar:

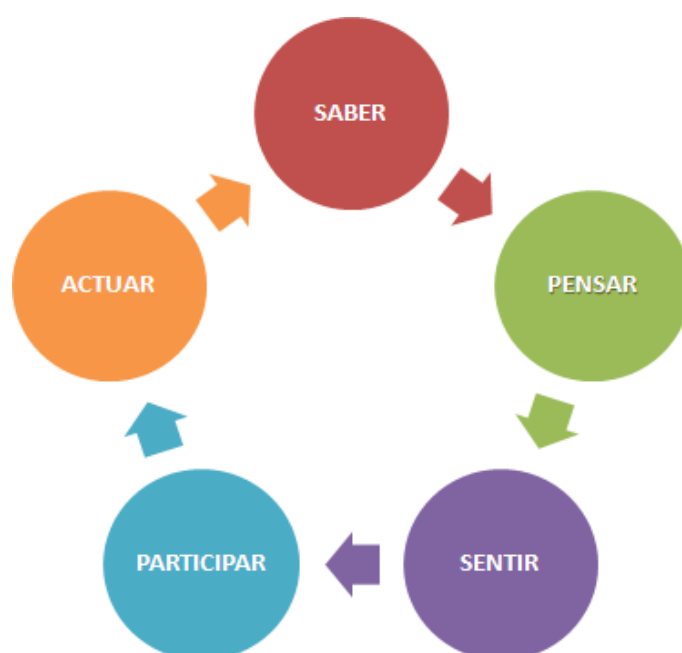
- Els continguts que es treballaran durant la sessió i taller estan relacionats amb els fets reals o problemes quotidians i es treballaran a partir de notícies d'actualitat.
- Es dóna importància a aspectes procedimentals (experimentació, treball de camp i manipulació,...).
- Els coneixements es tradueixen en actituds i accions quotidianes, tant individual com a col·lectiu.

- I en tercer lloc, a més, aquesta activitat requereix que els assistents treballen en equip, i permet que desenvolupen les qualitats necessàries per a crear-se el seu propi hort ecològic.

Per rentabilitzar el desenvolupament del assessorament establirem grups de treball, preferentment treballarem per cicles. Aquest agrupament ens sembla l'idoni per a l'adaptació dels objectius, continguts i activitats destinades als diferents nivells. De la mateixa manera pretenem realitzar la cerca de documentació o preparació de materials i recursos.

Para això:

- 1.- Treballarem en equip, en els grups que vagen a participar en cada activitat, pràctica o taller.
- 2.- Posteriorment realitzarem la posada en comú de les experiències adquirides d'on sortiran noves activitats a realitzar.
- 3.- Plasmarem les experiències a través de: fotografies i video.
- 4.- Compartirem els materials i recursos creats entre els grups i quedaran a la disposició del Centre.
- 5.- L'avaluació del seminari serà formativa, contínua i contemplarà també l'autoavaluació,...

TEMPORALITZACIÓ

Degut a que l'hort escolar començarà en el mes de **setembre** coincidirem aquest moment amb l'inici del present assessorament i formació al professorat. I a partir d'aquest moment **quincenalment** estarà present el **tècnic d'EcoEscoles en el centre participant en una jornada escolar (4 o 5 sessions/jornada).**

ECOESCOLES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS	DIVENDRES
MES 1 / SETMANA 1					-----
MES 1 / SETMANA 2					CEIP LA RAMBLA
MES 1 / SETMANA 3					-----
MES 1 / SETMANA 4					CEIP LA RAMBLA

L'execució es realitzarà per un tècnic extern expert en la temàtica en participació amb el professorat de cadascun dels centres, planificant-se i coordinant-se amb les diferents matèries i per els cursos següents, recomanant l'alternació dels cursos per l'execució del projecte EcoEscoles:

Infantil: 4 anys A (25 alumnes) / 4 anys B (25 alumnes)

Primaria: 1er A (25 alumnes) / 1er B (25 alumnes)

Primaria: 3er A (25 alumnes) / 3er B (25 alumnes)

Primaria: 5e A (25 alumnes) / 5e B (25 alumnes)

TOTAL ATENCIO APROXIMAT CEIP LA RAMBLA. 200 alumnes

Durant el transcurs del assessorament es proposaran activitats a dur-se a terme durant el temps que hi haurà entre sessions com:

- **Jornada de formació professorat (Setembre 2020)**
- **Presentació del projecte EcoEscoles (Novembre 2020)**
- **Jornada de convivència (Novembre 2020)**
- **Reunions centre i intercentres**
- **Jornada presentació resultats (Abril 2020)**
- **Congressos i seminaris (durant curs 2020/2021)**

RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS

Per desenvolupar la part teòrica utilitzarem les aules del centre per la seua disposició idònia per al desenvolupament del projecte. En ella tenim pissarra, connexió a internet, possibilitat de projectar materials audiovisuals per a la part teòrica.

Respecte a la part pràctica en el centre disposem de recursos com a horts ecològics per al disseny i implementació d'hort, eines, hivernacle, zona comuna, entre unes altres.

Per a cada centre participant disposarà d'un hort ecològic escolar per poder posar en pràctica amb els alumnes el coneixement après durant l'assessorament del projecte.

PRESSUPOST

Per a la realització de l'assessorament establirem la següent relació de despeses que inclouen el material necessari i pressupost d'hores de ponents per a un centre escolar:

Quantitat	Material	p/ud	TOTAL
Projecte Aula i hort	Atenció en aula i hort quinzenalment del Tècnic EcoEscoles al grup-clase durant curs 2020-2021 de Setembre fins Maig. (Recuperació alguna setmana de Juny)	4.487,76€	4.487,76€
	Desplaçaments/quinzenals Benidoleig-Agost(103km) Agost- Bendoleig (103km) Total 206 Km Total 16 sessions. 3296 km	0,19 €/km	626,24 €
Material	Sacs fem, humus de llombrigol, plantes i llavors, aromàtiques Materials per a taller fungibles i no fungibles, i altres.	350 €/per centre 2019-2020.	350,00 €
Manteniment	Atenció centre: 4 accions setembre, desembre, abril y juny.	69€/accions	276,00 €
Jornades i comunicació	Jornades de formació i convivència, presentació projecte, presentació resultats.	200€ (4 Jornades)	200,00 €
TOTAL PRESSUPOST CENTRE ESCOLAR.			5.740,00 €
Descuento por ser cliente de MENDOZA COLECTIVIDAD 20%			-1.148,00 €
TOTAL PRESSUPOST CENTRE ESCOLAR.			4.592,00 €

Altres despeses segons centre: Una vegada fet el primer diagnòstic s'avaluarà el poder desenvolupar el programa en el centre. Alguns d'ells requerirà una inversió mínima per poder executar EcoEscoles. Aquestes despeses fan referència a 7 horts de fusta (3x1m) amb un cost per hort de 90€ amb terra inclosa. I un pack de 15 ferramentes de mitja segons els grups definits, amb un total de 90€. **Aquesta partida serà d'un import de 720 €**

AVALUACIÓ I IMPACTE

- INDICADORS

L'equip coordinador, juntament amb els altres centres del projecte, compten amb una sèrie d'eines, documents i indicadors que persegueixen aconseguir una avaluació eficaç de les activitats realitzades, així com del nivell d'abast dels objectius aquestes aplicades durant el curs 2019-2020. Un d'ells és el reglament i compromís de centres participants, aprovat i consensuat per cadascun dels participants i que se signarà després de l'aprovació d'aquest projecte. Aquest reglament, garanteix la transparència en la gestió dels recursos, justificació de despeses, així com els resultats i impactes del projecte.

Com s'ha esmentat anteriorment, la mateixa naturalesa del projecte així com el perfil dels centres participants, suposa un important repte quant a la coordinació de tasques i la consecució dels resultats esperats dins d'un marc temporal definit. De la mateixa forma, la implantació temporal de les activitats i l'obtenció dels productes intel·lectuals, presenta una evolució que va lligada, de forma inherent, amb l'activitat anterior; per tant, l'èxit d'una acció quedarà condicionat per l'assoliment de l'activitat precedent i, al seu torn, condicionarà els resultats de la posterior; és a dir, l'encadenament de les accions actuarà com un indicador de caràcter qualitatiu.

Indicadors de progrés qualitatiu:

- a. Qüestionari avaluació.
- b. Seguiment i progressió de l'activitat.
- c. Anàlisi de la formació i experiència i objectius aconseguits.
- d. Impacte en l'entorn.

Indicadors de progrés quantitatiu:

- a. Persones implicades en l'activitat directa o indirectament.
 - b. Repercussió social i premsa.
 - c. Publicacions i dades per entrada Internet.
 - d. Informes de valoració.
 - e. Nombre de materials.
- Instruments d'avaluació

Un dels objectius del centre coordinador en matèria de gestió és mantenir la continuïtat i qualitat de les activitats a realitzar; per açò es plantegen tres etapes d'Avaluació: Contínua, Intermèdia i Final que durem a terme durant el curs 2019-2020.

Per a l'avaluació contínua s'aplicaran els principis de la metodologia PDCA (Planificar, Fer, Verificar i Actuar); amb açò es garantirà una millora contínua de la qualitat i una evolució constant en termes d'eficàcia, resolució de problemes, previsió i minimització del risc i una major sostenibilitat. Al seu torn, l'avaluació contínua ens ofereix la possibilitat de rebre un feedback de les activitats gràcies a la metodologia "bottom-up" i aprofitar aquesta interactivitat per a assegurar la qualitat de les activitats al llarg del projecte EcoEscoles.

En l'avaluació intermèdia s'integren el seguiment periòdic de les activitats, quant al disseny, l'execució i els resultats per a actuar i intervenir en un moment donat. Per a açò utilitzarem la fitxa de control d'activitats i despeses. Aquest monitorat es desenvoluparà durant l'execució del projecte i té la finalitat d'engegar mesures de correcció per a mantenir actius i participatius a tots els membres del projecte, abans d'aconseguir els productes intel·lectuals perseguits.

En l'avaluació final se cerca mesurar el grau de consecució dels objectius plantejats durant el disseny de l'activitat, així com extraure conclusions sobre el grau d'èxit, difusió i impacte dels resultats obtinguts, la qual cosa permetrà inspirar noves idees, mecanismes i oportunitats tant per al món educatiu i formatiu com per a la societat en general.

A més d'aquestes tres etapes, s'incorporaran els següents mètodes d'avaluació:

- a. Enquestes.
- b. Qüestionaris.
- c. Entrevistes.
- d. Equip de millora.
- e. Observacions i suggeriments.
- f. Tècniques d'aprenentatge i millora (arbre d'aprenentatge).

El personal implicat en les tasques d'avaluació i seguiment estarà conformat per membres de cadascun dels centres participants, així com altres agents directes i indirectes que intervinguen al llarg del projecte. Per tant, el perfil de l'avaluador constant respondrà als professors dels corresponents centres i als membres de les associacions implicades. Es tracta d'un equip multidisciplinari, amb diferents camps de coneixement i que aportaran una visió estratègica en diferents aspectes de gestió i avaluació de resultats, garantint la consecució sostenible i reeixida de les activitats i productes intel·lectuals del projecte.

A més, com en el cas anterior, l'ús de les Tics, a través de la plataforma educativa interna del projecte, permetrà seguir el progrés i evolució del projecte en tots els seus aspectes definits i comunicar el treball realitzat a tots els centres.

ANÀLISI DE RESULTATS

En primer lloc, el projecte facilitarà la renovació, la producció, la difusió i l'intercanvi de materials d'ensenyament. El nostre projecte requereix d'una visió multidisciplinària i integrativa, alhora que és necessària una àmplia difusió en les institucions educatives en una varietat d'entorns.

En segon lloc, la participació en un projecte de centres agregats posseeix un aspecte general d'aprenentatge: aprendre dels professors i alumnes d'altres centres enriqueix sobre les nostres pròpies pràctiques i poden inspirar a introduir noves formes de treballar i obtenir nous coneixements i experiències.

Per als professors, la contribució del treball del projecte per al desenvolupament del coneixement professional i competències va a ser molt important. Esperem un augment en el coneixement i l'apreciació del sistema escolar i l'educació en altres centres i la millora de les habilitats en llengües cooficials i estrangeres. La cooperació freqüent tant amb els mestres en la seua pròpia escola i amb els de les escoles agrupades es traduirà en un augment significatiu de la voluntat i la capacitat per a treballar en equip dels professors, així com obtenir accés a nous conceptes didàctics, temes i mètodes basats en l'actiu aprenentatge que poden utilitzar en les seues classes. Els professors també podran obtenir una major comprensió de les interconnexions entre l'educació formal, no formal i la formació professional.

Més enllà dels productes tangibles, el resultat del projecte pretén ser una referència real, vàlida i que servisca com a base per als alumnes que vulguen participar en un procés de empreudria mediambiental i ecològica, basat en l'apoderament social, la cooperació i des d'un enfocament multidisciplinari i interdisciplinari, i que al mateix temps potencie la seua autonomia personal. La implantació i desenvolupament del projecte ha de ser capaç de despertar el sentiment d'il·lusió, motivar la creativitat, l'esperit empreedor i integrador i la confiança en un mateix i contagiador a la resta de comunitat educativa.

El projecte actuarà com un element per al eco-coneixement de la potencialitat de l'entorn immediat mediambiental, agrícola i rural i la capacitat de traslladar l'experiència de EcoEscoles a altres entorns educatius tant regionals, nacionals i europeus per a afavorir el medi ambient. Es tracta d'una oportunitat única per a afrontar una problemàtica comuna a tota Europa com és el la preocupació del mediambiental, canvi climàtic, declivi de les zones rurals, des del punt de vista educatiu.

El funcionament horitzontal del projecte entre els centres i part tècnica, derivat dels diferents nivells educatius, persegueix no solament la major similitud al sistema actual, si no que pretén potenciar les relacions de tipus bottom up, és a dir, que els diferents nivells es beneficien de l'intercanvi educatiu durant l'experiència, tant des dels nivells superiors com des dels nivells bàsics.

Durant l'etapa d'implementació i després de produir un dels productes intel·lectuals el programa d'aula "EcoEscoles", que estarà disponible tant en forma impresa com a digital, s'estableix com un recurs obert disponible i accessible durant el període del projecte i després de la seua finalització, doncs anem a mantenir el nombre de professors i alumnes que utilitzen els continguts del curs. Existeixen diferents indicadors que podem utilitzar per a mesurar l'impacte i la difusió dels nostres productes, com per exemple:

Registre del nombre d'estudiants que s'aprofiten d'aquest curs durant la seua etapa d'implementació i observar si hi ha millores en la consecució dels joves a través d'activitats educatives accessibles i si tenen el costum de ser productiu en tots els aspectes de les seues vides.

Registre del nombre de mestres que participaran en el desenvolupament de materials didàctics i el lliurament de les classes relacionades amb el curs que, al seu torn, dóna l'oportunitat de variar el seu repertori pedagògic.

Per a mesurar les anàlisis dels resultats del projecte anem a realitzar una enquesta en dos tipus, escrita i on-line, amb la finalitat de veure l'èxit de la seua aplicació dins dels àmbits educatius i professionals.

L'enquesta mostra que el curs augmenta l'interès dels alumnes a visitar i potenciar el medi ambient, i ajuda als professors a desenvolupar actituds particulars, tals com tenir confiança i la creativitat en l'aplicació de diferents mètodes d'aprenentatge i tècniques que estan en línia amb un enfocament més centrat en l'alumne; la integració dels projectes de recerca en col·laboració, projectes de grup, debats, equips d'estudi, ensenyament d'igual a igual, juntament amb components en línia que ajuda a estendre l'aprenentatge més enllà de l'aula o de l'escola dia.

Les qualificacions dels alumnes dels centres participants s'analitzaran amb la finalitat de veure si les llengües i les competències digitals es milloren.

Una altra eina per a mesurar els resultats del projecte serà les entrevistes amb professors i alumnes per a esbrinar si tal curs condueix a una major motivació per a aprendre, una major retenció dels coneixements mediambientals, la comprensió més profunda, i les actituds més positives cap a la matèria que s'ensenya.

Els resultats podrà mesurar-se amb les fitxes de seguiment i control, on es podrà fer un estudi de l'evolució del projecte i la seua repercussió, del grau de seguiment dels objectius concrets, mitjançant eines com:

- a. Enquestes, tests, qüestionaris d'avaluació (alumnes, professorat, locals).
- b. Entrades en facebook.
- c. Nombre de les visites (locals).
- d. Participants en els esdeveniment implicades en l'activitat directa o indirectament.
- e. Aparició de notícies en els mitjans de comunicació.
- f. Publicacions i dades per entrada Internet.

- IMPACTE/PROPOSTES DE MILLORA

L'impacte dels alumnes en la participació del projecte de centres agrupats, es reflectirà en dues àrees principals: en primer lloc, en la contribució al desenvolupament de la competència intercultural, i en segon lloc, en la millora de les seues habilitats individuals, en el foment la idea en totes les esferes de la vida, en el desenvolupament de bons hàbits en l'escola, la llar i el treball. Els alumnes obtindran un major sentit de la iniciativa; augment de la competència en llengües estrangeres; augment del nivell de competència digital; una major comprensió i capacitat de resposta a la diversitat social, lingüística i cultural. S'espera que les activitats del projecte per a inspirar interès i creativitat en els alumnes, i una consciència d'un món més ampli i el seu lloc en ell.

Els alumnes tindran una major motivació per a aprendre, una major retenció dels coneixements, la comprensió més profunda i una actitud més positiva cap al medi ambient que s'ensenya. A més, van a ser més conscients de respecte al nostre entorn.

Quant a l'impacte en les organitzacions participants, aquest projecte ajudarà a professionals de l'educació mediambiental per a aprendre a crear un ambient d'aprenentatge que augmenta la participació dels estudiants, i la responsabilitat pel procés d'aprenentatge que, al seu torn, donarà lloc a:

- a. Millorar la qualitat i pertinència de l'oferta d'aprenentatge.
- b. Fomentar la prestació i l'avaluació de competències transversals com l'esperit ecologista, idiomes i habilitats digitals.
- c. Promoure l'adopció de pràctiques innovadores en educació i formació mediambiental mitjançant el suport a enfocaments d'aprenentatge personalitzats, aprenentatge col·laboratiu i el pensament crític, l'ús estratègic de les Tecnologies de la Comunicació (TIC) Informació i recursos educatius oberts (REVA), d'aprenentatge obert i flexible i mobilitat virtual.

Finalment, el projecte es pot utilitzar per a elevar el concepte positiu de la societat de les nostres escoles. Tal interès en el projecte pot proporcionar una bona publicitat per a les nostres escoles que al seu torn ens ajudaran a interessar a altres escoles per a contribuir al seu desenvolupament i per este motiu es crearà un material pedagògic, com es el documental EcoEscoles. El projecte està dissenyat per a obrir un procés de millora i revitalització de l'entorn mediambiental, agrícola i rural-local i en per a oferir una font de dades que afavorisca la difusió de la informació per a l'engegada de qualsevol idea per a l'empreneduria.

És important reconèixer l'entorn mediambiental com a font de possibilitats d'aprenentatge, treball i desenvolupament, per a açò és necessari crear consciència del treball que açò implica i abordar-ho des de tots els camps que es creen oportuns per a la seua repercussió social i la seua difusió en l'entorn. Pensat íntegrament per a crear una sensibilitat amb l'entorn que facilite la posada en pràctica de programes educatius en centres públics.

És important que els participants puguen traduir els coneixements adquirits en possibilitats de materialització d'idees perquè provoca:

- a. Augment de la motivació de l'alumnat.
- b. Millora de la qualitat formativa de cada centre.
- c. Major interès pels estudis dels centres on es realitza el projecte.
- d. Millor formació dels alumnes participants, enriquiment cultural.
- e. Interès de l'alumnat per conèixer unes altres entorns i territoris.

- f. Millora de la qualitat docent del professorat, enriquiment amb altres experiències.
- g. Augment de l'estima pels temes que s'aborden.
- h. Augment de l'estima pels sabers tradicionals.

El nostre projecte contribuirà a millorar la qualitat i el desenvolupament de la diversitat de l'aprenentatge, l'educació i la formació, mitjançant el desenvolupament d'enfocaments innovadors i la difusió de bones pràctiques; mitjançant el foment de l'ensenyament i l'avaluació de xicotets projectes, per al desenvolupament d'habilitats transversals com la creativitat, la productivitat, els idiomes, les competències digitals. Promourem l'adopció de l'aprenentatge col·laboratiu i el pensament crític, l'ús de les TIC, recursos educatius oberts i la incorporació de tècniques d'aprenentatge actiu. Açò donarà lloc a un augment de la motivació per a aprendre, una major retenció de coneixements i idees, una comprensió més profunda i actituds positives cap a l'educació ambiental i l'ecologia tant en el centre com a nivell local i comarcal.

Per a finalitzar m'agradaria remarcar l'impacte que s'espera del projecte en la nostra zona en el reconeixement potencial dels valors mediambientals de les zones rurals i la importància que puga portar a altres zones properes amb la difusió pertinent. Impacte:

- a. Augment de l'estima pels recursos i pel sector agrari (tan menys preat d'una banda important de la població).
- b. Apoderament del sector rural.
- c. Accés a la informació sobre els recursos d'una forma senzilla.
- d. Millora del coneixement sobre el patrimoni.
- e. Coneixement i possible aplicació de sabers tradicionals oblidats que poden servir en el present ja que són sostenibles.
- f. Reconeixement de les zones rurals com a font de cultura, coneixements i recursos.

A causa de l'envergadura del projecte i el nombre de centres que treballaran conjuntament, és possible que sorgisquen xicotetes dificultats

de forma natural en el funcionament i gestió del mateix. Per a açò, es tindran en compte unes propostes de millora sobre la base d'una sèrie d'eines i metodologia que permeta afrontar aquestes situacions amb èxit de resolució, mitjançant un enteniment racional i comú del problema, que repercutirà en la millora de l'aprenentatge al llarg dels dos anys del projecte.

Després del repartiment de tasques i obligacions, on s'estableixen les funcions i responsabilitats per a cada soci, i l'elaboració d'un organigrama de funcions i responsabilitats en cada nivell jeràrquic, es persegueix la consecució dels compromisos adquirits dins del termini establert.

Al seu torn, per a minimitzar els riscos del projecte, es redactaran breus informes a través de la fitxa de control d'activitat i despeses, tenint informació a cada moment. Una altra eina, que sens dubte contribuirà a la minimització del risc, consistirà a mantenir-se organitzat i informat a través de les reunions de seguiment del projecte, quedant registrada l'assistència i contribucions de cadascun dels assistents mitjançant la fitxa d'assistència activitats i actes de reunions.

SOSTENIBILITAT

Després de les reunions prèvies que ha mantingut l'equip coordinador amb el conjunt dels centres i l'experiència del treball d'altres anys amb aquest tipus de projectes, s'han definit clarament les tasques i responsabilitats assignades en funció de les capacitats i coneixements de cadascun d'ells. Així, segons la tipologia de cada activitat del nostre projecte, es defineix un centre que exercirà el paper de lideratge en virtut de les habilitats i experiències prèvies de cadascun, per a poder aconseguir les metes i resultats esperats de la manera més eficient i sostenible. D'aquesta manera, l'apartat de control pressupostari es garantirà amb el centres, en funció de les necessitats i tasques assignades. Considerant-se l'etapa de gestió financera com un procés continu, des de la fase de planificació, passant per l'actuació, seguiment i control, i posterior tancament del projecte. Al llarg de tot el procés, el control quedarà monitorat pels recursos emprats, impacte i informes interns.

La gestió sostenible i eficient, així com la coordinació i cooperació entre tots els centres, garanteix un pressupost negociat i equilibrat entre tots en funció de les seues activitats, calculats sense costos sobreestimats entre els centres (sense sobrecost) en la realització individual de les activitats (sense descompte); tots dos factors certifiquen la màxima transparència del projecte i la seua adaptació a les seues necessitats pressupostàries reals.

Les mesures encaminades a garantir un control pressupostari adequat seran:

Fitxa de control de cada centre d'activitats i despeses.

Fulls de càlcul de cada centre per al seguiment financer de les activitats.

Programa específic per a la gestió comptable i financera, centralitzada en l'equip coordinador.

Còpies de seguretat en diferents suports digitals (emmagatzematge extern i emmagatzematge compartit en el núvol).

Informes de seguiment financer de cadascun dels centres cada trimestre.

Arreplegada i verificació de les còpies de factures i altres despeses derivades.

Gestió documental i administrativa de tota la documentació vinculada al projecte.

Reunions periòdiques de l'equip de treball coordinador amb la resta de centres (visites) a fi de revisar l'evolució de les activitats.

D'altra banda, amb la finalitat d'aconseguir els objectius dins del marc temporal establert en el projecte, s'ha dissenyat un pla conjunt d'actuació eficaç de la gestió del temps de les activitats i els seus responsables, que garanteix el compliment del pla de treball i de les accions a realitzar. A través del monitorat continu del projecte mitjançant els mecanismes anteriorment citats i el cronograma inicial, es persegueix la gestió responsable i eficient del temps en el conjunt del projecte.

L'èxit del projecte depèn, en gran manera, del factor temporal, ja que en tractar-se d'un projecte multidisciplinari, implica una divisió i especialització de les activitats mediambientals i una dependència dels equips de treball, els quals han d'estar coordinats entre si i han de respectar les pautes temporals marcades per a no entorpir la consecució dels objectius del mateix.

A més, les TICs permeten actualitzar els avanços, a través dels calendaris compartits, una potent i eficaç eina que utilitzarem per a la gestió i coordinació de les activitats en el temps entre tots els centres. Aquests instruments, com el Google Calendar o Do it, ofereixen grans possibilitats que faciliten la seua actualització contínua i la notificació en temps real mitjançant diferents canals. A més, per a qualsevol consulta s'ha creat un grup en Whatsapp en el qual queden inclosos els responsables de cada centre i el tècnic gestor, amb la finalitat de facilitar la comunicació en temps real.

El cronograma de referència elaborat de forma conjunta, lliurat al costat d'aquesta sol·licitud, estableix una matriu de prioritització d'activitats de referència sobre la qual queden plasmades les acotacions temporals per a cada tipus d'activitat i la consecució dels objectius i resultats.

Finalment el projecte està pensat per a deixar les eines necessàries per a una continuïtat del material i coneixement aconseguit aprofitant els portals que se'ns ofereix hui en dia. L'existència de vies de comunicació i difusió com a Internet, afavoreixen tant la socialització de coneixements i

experiències com el creixement i evolució per a poder extrapolar tota aquesta informació a altres escenaris.

Després de la finalització del projecte, existeixen dues alternatives per a mantenir-ho viu i perllongat en el temps. Com s'ha dit amb anterioritat, el portal educatiu servirà com a plataforma que garantisca l'accés universal al material generat en el mateix i es difondrà, entre altres, pel documental que es crearà que recollirà cadascuna de les activitats i tasques més importants del projecte.

També possibilitat de mantenir aquest programa d'aula "EcoEscoles" amb fons propis dels centres, AMPA, aportació quota alumnes, i també l'acostament de les entitats públiques, com els ajuntaments per a desenvolupar aquest tipus d'activitats educatives.

Una altra alternativa de continuïtat sostenible, seria la incorporació, després de la finalització d'aquest projecte d'innovació a altres programes d'altres conselleries com la d'agricultura i medi ambient, on dins del Pla de Producció Ecològica que contempla l'educació ambiental i d'horts escolars, també la possibilitat dels programes Erasmus+, categoria KA2 d'estratègies entre centres educatius i/o com els programes KA1 d'intercanvi d'estudiants.

TRANSFERÈNCIA

La transferència del projecte es porta principalment amb els tres principals productes intel·lectuals que sorgiran del projecte, i aquests són:

1.- Programa aula “EcoEscoles” és un programa posat en pràctica i amb trajectoria en aula amb alumnat en tots els nivells i recopila informació i continguts estratègics multisectorial i d'estímul entre diferents famílies del mediambiental i ecològic. Cada centre desenvoluparà una part treballant amb diferents metodologies triant la més adequada. Posteriorment amb sessions expositives es socialitzaran els coneixements garantint la transmissió d'informació. Pensat per a compartir i difondre els continguts desenvolupats. Aquest programa serà impartit per tècnics especialitzats i professionals dins del camp de l'ecologia i el medi ambient, aportant una visió diferent i de casos reals del nostre entorn immediat, amb una estacionalitat d'una vegada per setmana en cadascun dels centres.

2.- Els Materials pedagògics de l'hort escolar estan desenvolupats amb 7 àmbits de treball (sensibilització i consciència, éssers vius, ecosistemes, boscos, hort ecològic, alimentació i projectes mediambientals) dels continguts estaran constituïts per una recopilació de dades per a ús de l'alumne. Utilitzant un mètode expositiu dels continguts. Aquests es desenvoluparan després de les activitats que cada centre que participa.

3.- La difusió en el portal educatiu (www.ecoescoles.org) és una finestra oberta d'intercanvi d'informació entre tots els participants i persones interessades en aquest portal d'intercanvi de coneixement, en ell es pot aportar idees, opinions, comentaris que recolliria tota la informació aquest gran projecte entre centre.

Proporciona un entorn eficaç per a l'aprenentatge en línia i, al seu torn, és un suport que facilita i complementa la comunicació entre diferents centres a nivell regional, nacional i internacional, tant per a aconseguir els objectius proposats, com per a la coordinació i gestió del coneixement.

Altres mecanismes de transferència que s'aplicaran entre els esmentats en la redacció del projecte són:

Les Reunions Intercentres estan involucrades en el mètode del projecte per a la posada en comú dels treballs realitzats per cada entitat participant i al seu torn per a coordinar l'evolució del progrés de les activitats.

Els Seminaris es realitzaran per a compartir i difondre la informació utilitzant un mètode expositiu i cooperatiu a la resta de comunitat educativa. Utilitzant diferents materials audiovisuals per a l'exposició, etc.

Les Jornades Formatives van precedides pel desenvolupament i formació d'una activitat del projecte. Es realitzaran debats i tallers pràctics a l'entorn del medi ambient i ecològica per part d'alumnes i professors i serà impartida per professionals del sector.

Tots aquestos mecanismes es materialitzaran en propostes creatives, partint de la informació comuna que, prèviament, ha elaborat cada centre. Es dissenyarà i elaborarà unes pautes de seguiment per a la dinamització de l'activitat d'ensenyament mitjançant el diagnòstic DAFO (Febleses, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats) i les propostes de millora mitjançant el procediment CAME (Corregir, Afrontar, Millorar i Explotar). S'usaran metodologies diferenciades i contrastades en el món real i professional. Poden estar obertes a personal especialitzat que aporte la seua experiència i coneixements.

Com ho hem explicat al principi utilitzarem una pedagogia activa basada en dos mètodes d'una banda la pedagogia del projecte i per una altra la pedagogia constructivista. Hem construït seqüències d'aprenentatge progressives seguint un disseny curricular corresponent a l'objectiu que volem aconseguir: un exemple de desenvolupament global i sostenible.

Cada seqüència de treball correspon a competències que corresponen en saber estar i saber fer que l'alumne necessita per a executar una tasca o vàries. Les seqüències formatives permetran posar en pràctica les activitats previstes en cada unitat d'aprenentatge per a aconseguir totes les competències planejades per a arribar a la nostra fi.

Cada vegada que siga possible les activitats vinculades a cada aprenentatge es realitzaran en entitats col·laboradores locals amb la finalitat de crear una dinàmica educativa local, facilitant seqüències "extra murs".

Crearem així nous llocs d'aprenentatge de contacte amb la naturalesa i sobretot relacions diferents de les de professors/alumnes.

Utilitzarem la metodologia constructivista, harmonitzant i relacionant els continguts previs amb els nous per a donar sentit a l'aprenentatge.

En una segona fase utilitzarem l'aprenentatge per descobriment, ensenyant no solucions sinó mètodes per a trobar-les.

PARTICIPACIÓ

Les reunions entre centres, involucrades en el mètode del projecte per a la posada en comú dels treballs realitzats per cada entitat participant i al seu torn per a coordinar l'evolució del progrés de les activitats ha segut molt útil duran el última anys en el programa EcoEscoles i continuarem durant el 2020-2021. La participació del projecte esta assegurada en diferents accions i el seu nivell d'implicació i participació, es pot comprovar en el cronograma, basat en:

Els seminaris i formació del professorat a l'inici dels trimestres, per a compartir i difondre la informació i coneixements tècnics i metodologies especialitzades en l'ecologia i el medi ambient, utilitzant un mètode expositiu i cooperatiu.

Les Jornades formatives en activitats concretes del desenvolupament del projecte.

Programa aula EcoEscoles en aula, desenvolupant continguts conceptuals, actitudinals i procedimentals de base mediambiental a diferents nivells educatius des d'infantil fins a 6é de primària.

Reunions ordinàries de planificació, seguiment i control entre diferents centres adherits al programa en finalitzar el trimestre.

Jornades de portes obertes en centres implicant a tota la comunitat educatives: Famílies, professorat, alumnat, ajuntaments, agricultors, associacions la missió de les quals aquesta basada en l'ecologia i el medi ambient, menjadors escolars, entre unes altres.

Esdeveniment multiplicador en finalitzar el curs escolar per a exposar els resultats intel·lectuals rellevants desenvolupats en el projecte d'innovació EcoEscoles.

Per a millorar la participació entre els centres agrupats, es va dissenyar un ampli ventall de canals comunicatius atenent a la necessitat de cada cas:

- a. S'han creat dos grups de Whatsapp, un per a tots els centres que permet una comunicació ràpida, i un altre de gestió-coordinació entre els membres encarregats de la redacció i coordinació del projecte.

- b. Bases de dades, amb directori correu-vos electrònics per a agilitar la difusió.
- c. Correu postal, necessari per a la recepció de les Cartes i annexos amb signatures.
- d. Aplicacions d'emmagatzematge compartit de documents en el núvol: Dropbox i Drive, accés obert de continguts.
- e. La creació d'un grup obert de Facebook on es poden penjar notícies, activitats o esdeveniments, tant interns com a externs que guarden relació amb el projecte i que afavorisquen el debat obert.
- f. Vídeo cridades mitjançant Skype.

Una altra potent eina comunicativa i planificadora és el calendari d'activitats, tasques i terminis de lliurament als coordinadors, avaluació i publicació de resultats quedaran reflectits en el cronograma, després d'haver sigut dissenyats de forma consensuada pel conjunt de centres:

- a. Cada centre s'encarrega de la recopilació de tota la informació pertinent sobre el tema del projecte, així com l'organització i preparació de la informació per a l'anàlisi i l'intercanvi.
- b. Totes els centres participants posaran en pràctica, no solament les tasques comunes i dur a terme les mateixes activitats com estava previst, sinó també separar tasques específiques.
- c. Cada centre participant prepararà una presentació dels seus productes.
- d. Cada centre desenvoluparà consciència de les qüestions mediambientals i ecològiques, atenent a problemes actuals com els incendis, canvi climàtic, agricultura i alimentació ecològica, entre uns altres.

Tots els centres estaran involucrats en el projecte de treball d'acord amb els seus punts forts i duran a terme les tasques que es corresponen amb les seues àrees d'especialització. Aquestes eines comunicatives suposen, al seu torn, una acció d'integració i cooperació intercultural efectiva.

Destacar que utilitzarem una pedagogia activa basada que l'alumne és actor del seu aprenentatge. Contribuint a l'aprenentatge des del projecte complementant amb el sistema educatiu formal.

Afavorint els mecanismes adequats que permeten la posada en pràctica de les idees, canalitzant la iniciativa individual o de grup per a poder extrapolar-les a l'entorn rural de cada centre. Treballar amb els alumnes de forma emprenedora creant les condicions reals i de projecte global. Contribuir a l'adquisició de bons hàbits de treball fóra de l'aula, en un mitjà natural o zones verdes, desenvolupant la cooperació i col·laboració, la resolució de problemes mediambientals, el pensament creatiu, habilitats que poden ser útils en qualsevol àrea i matèria i en les experiències vitals reals del dia a dia dels alumnes.

En utilitzar la metodologia de projecte i una pedagogia constructivista combinada amb seqüències pràctiques sobre el terreny i zones verdes. Amb sessions de formació, utilitzant el saber fer de persones majors com un recurs de recuperació de coneixement tradicional, aplicable en la societat actual. Es facilitarà una formació expositiva per a poder enfocar el projecte amb recursos que garantisquen l'èxit de resultats.

S'abordarà l'intercanvi de coneixements: entre alumnes i professors (en els diferents nivells i famílies educatives) i amb professionals del sector.

Per a finalitzar remarcar que l'abast del projecte pretén arribar més enllà de la comunitat educativa. Així, de forma indirecta participaran diverses persones, entitats o organismes públics i privats que ajudaran a l'engranatge del projecte. Les activitats en les quals participaran també tindran una naturalesa variada, abastant un ampli ventall (des de tasques inicials a altres relacionades amb la difusió).